

ÉVES BESZÁMOLÓ JELENTÉS

2006/2007

DR. SZENDRŐDI LÁSZLÓ
tudományos és technológiai (TÉT) attasé

MAGYARORSZÁG ÁLLANDÓ KÉPVISELETE
BRÜSSZEL

Kiküldő:

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH)
Budapest

Kézirat lezárva:
2007. június 30.

Írta:

Dr. Szendrői László
tanácsos

Látta:

Dienes-Oehm Egon
nagykövet

Tartalom

1. Összefoglaló
2. A finn elnökség
  - 2.1 A finn elnökség prioritásai
  - 2.2 A kutatáspolitikai fejlesztése és végrehajtása a finn elnökség idején
3. A német elnökség
  - 3.1 A német elnökség prioritásai
  - 3.2 A kutatáspolitikai fejlesztése és végrehajtása a német elnökség idején
4. A 7. Kutatási Keretprogram: a finn elnökség nagy sikere
5. A Versenyképességi és Innovációs Keretprogram
6. A FP7 új „csodafegyver”: a közös technológiai kezdeményezések
7. Strukturális Alapok szerepe a régiók kutatási potenciáljának fejlesztésében
8. A TÉT attasé egyéb tevékenysége és a munkavégzés feltételei
  - 8.1 A TÉT attasé egyéb tevékenysége
  - 8.2 A munkavégzés feltételei
9. Javaslatok, ajánlások

1. Összefoglalás

A beszámolási időszakban a finn elnökség idején az Európai Tanács G-13 Kutatási Munkacsoportja, valamint a G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoport összesen 21 egész napos ülést tartottak Brüsszelben, továbbá egy kihelyezett, többnapos ülést Joensuuban, Finnországban. A német elnökség alatt a G-13 és a G-14 Munkacsoport részére összesen 12 ülést hívtak össze. Az üléseken a TÉT attasé rendszeresen részt vett, és az ülések után 24 órán belül jelentéseket küldött a KÜM, az GKM és az NKTH illetékes vezetőinek és munkatársainak. A Munkacsoportok által felterjesztett dokumentumokat a Coreper-1 értekezlet hagyta jóvá. A TÉT attasé rendszeresen részt vett a Coreper-1 ülésein is a kutatási napirendi pontok tárgyalásánál, konzultálta a Nagykövetet, és feljegyzéseket készített a nagyköveti jelentésekhez. A TÉT attasé – *a jyvaskyla-i és a würzburgi kihelyezett ülések kivételével* – részt vett a Versenyképességi Tanács ülésein. Hozzájárult a magyar delegáció felkészítéséhez, valamint a kutatási napirendi pontok vitáiról és határozatairól feljegyzéseket készített, amelyek bekerültek a jelentésekbe.

A beszámolási időszak kiemelkedő sikere volt, hogy 2006. decemberében az Európai Tanács és az Európai Parlament közös döntési eljárás keretében elfogadta a 7. Kutatási Keretprogram (2007-2013) tervezetét, valamint konzultációs eljárás keretében a 7. Euratom Kutatási Keretprogram (2007-2011) tervezetét is. Elfogadták továbbá a Specifikus Programok, valamint a Részvétel Szabályainak tervezeteit, így a Keretprogramok megvalósítása 2007 januárjában – *a tervezett időben, késedelem nélkül* – elkezdődhetett. A FP7 költségvetése 50,521 milliárd euró hét évre, az Euratom keretprogram 2,7 milliárd eurót használhat fel öt év alatt. Az első pályázati felhívásokat 2006. december 22-én jelentették meg a hivatalos közlönyben és a CORDIS honlapján. Az első pályázati forduló beadási határideje – *néhány felhívás kivételével* – lejárt, jelenleg folyik a benyújtott pályázatok szakértői bírálata.

Megalakult az Európai Kutatási Tanács (ERC), amely az alapkutatásokat fogja menedzselni a 7. Kutatási Keretprogram idején. A FP7 költségvetésében hét évre 7,51 milliárd euró van elkülönítve az alapkutatásokra. A kutatási társadalomban nagyon nagy volt a várakozás, az első pályázati felhívásra túl sok pályázat érkezett be, ezeknek csak töredékét tudják majd finanszírozni.

A beszámolási időszakban az Európai Tanács és a Parlament közös döntési eljárás keretében elfogadta a Versenyképességi és Innovációs Keretprogramot (2007-2013), amelynek költségvetése 3,621 milliárd euró hétévre. A CIP keretprogram komplementáris a kutatási keretprogramokkal, és elsősorban a kutatási eredmények hasznosítását, valamint az innovatív kis- és középvállalkozásokat fogja támogatni a régiókban.

A Tudományos és Műszaki Kutatási Bizottság (CREST) Ad-hoc Munkacsoportja és a Bizottság illetékes osztályának munkatársai által a Strukturális Alapok kutatási célú felhasználásának elősegítésére készített útmutatót a Versenyképességi Tanács a tanácsi dokumentumok rangjára emelte. A Strukturális Alapok felhasználása kutatási célra a régiókban nagymértékben növelheti azok kutatási kapacitását, ezzel is javítva a régiók innovációs potenciálját.

A Versenyképességi Tanács 2006. szeptember 25-i ülésén vita nélkül, egyhangúlag fogadta el a Nemzetközi Termonukleáris Fúziós Kísérleti Atomreaktor (ITER) program nemzetközi megállapodásának szövegtervezetét, és felhatalmazták a Bizottságot a megállapodás megköté-

sére. Az ITER programot 30 évre tervezik, megvalósításában az Unió kívül az USA, Japán, Korea, India, Kína és Oroszország vesznek részt. A kísérleti reaktort Cadarache-ban, Franciaországban építik fel, az európai jogi személy székhelye Barcelonában lesz. A kísérleti program költségvetésnek 50%-át fedezi az EU. Az EU Japánnal külön megállapodást kötött egyes kapcsolódó kutatási programokról, ennek költségeit a házigazda Franciaország, valamint Spanyolország és Olaszország fedezik.

A Versenyképességi Tanács 2007. május 22-i brüsszeli üléséhez kapcsolódva rendezték meg a Európai Űrtanács 4. ülését, ahol teljes konszenzussal fogadták el az európai űrpolitikáról és az űrprogramról szóló tanácsi következtetések tervezetét. Ugyanezen az ülésen teljes konszenzussal fogadták el az Európai Kutatási Infrastruktúrák Tudományos Fóruma (ESFRI) által ajánlott európai kutatási infrastruktúrák létesítésére vonatkozó javaslatokról és ütemtervről szóló tanácsi következtetéseket is.

A német elnökség idején megkezdődött az Európai Kutatási Térség (ERA) továbbfejlesztésének előkészítése. A Bizottság széleskörű társadalmi konzultációt folytat az ERA Zöld Könyv elemzése alapján, és kikéri a tagországok véleményét is. A konzultáció eredményei alapján a Bizottság várhatóan 2008. elején terjeszti elő az „*egységes európai kutatási piac*” megteremtésére vonatkozó javaslatait.

A német elnökség alatti intenzív előkészítő munka eredményeképpen a tervezett hat közös technológiai kezdeményezés (JTI) közül négy, a 169.§ alapján működő koordináló szervezetek közül pedig kettő esélyes arra, hogy az Európai Tanács és a Parlament még ebben az évben megalakítsa nemzetközi jogi személyiséggel bíró végrehajtó szervezeteiket.

2. A finn elnökség

2.1 A finn elnökség prioritásai

Finnország 2006. második szemeszterében látta el az Európai Unió soros elnökségének feladatait. Kiemelt jelentőségű, önálló kezdeményezés – *hasonlóan az azt megelőző osztrák elnökség célkitűzéseihez* – a finn elnökség időszaka alatt sem volt. Finnország pragmatikus megközelítésben tervezte elnökségét, célja a polgárokhoz közel álló Európai Unió megteremtése volt. Részletes elnökségi munkaprogram nem készült, alapvető cél az Európai Tanács 2006. évre szóló munkaprogramjának kiegyensúlyozott végrehajtása volt. Az elnökség került az ideológiai vitákat, és elsősorban egyes konkrét ügyek előmozdítására törekedett. Arra koncentrált, hogy megerősítse az Európai Uniót mind gazdasági, mind biztonsági, mind pedig külkapcsolati téren. A legfőbb célja a hatékonyság növelése, a versenyképesség erősítése, valamint az uniós polgárok számára is kézzelfogható eredmények felmutatása volt. Számos esetben sikerült ezt a célkitűzést teljesíteni, néhány – *ugyancsak kiemelkedően fontos* – kérdésben azonban nem sikerült megállapodást elérni, illetve előrehaladni. Fontos prioritásként kezelték a bel- és igazságügyi fejezetet, azon belül is a Hágai Program félidei felülvizsgálatának kérdését. A háttérben elkezdődött az Alkotmányszerződés jövőjével kapcsolatos problémák tárgyalása is, de a finn elnökség elsősorban a közösségi politikák végrehajtására és/vagy megújítására helyezte a hangsúlyt. Informális csúcstalálkozót rendeztek 2006. október 20-án Lahtiban, amelynek napirendjén szerepelt az energiapolitika, a migráció, a kutatás-fejlesztés, valamint az Unió versenyképességének erősítése.

A belső piaci versenyképesség erősítése terén kiemelt prioritás volt a belső piaci szolgáltatásokról szóló irányelv elfogadása. A Versenyképességi Tanács 2006. július 24-én tartott ülésén közös álláspontot fogadott el a belső piaci szolgáltatásokról, majd továbbította azt az Európai Parlamentnek. Az Európai Parlament a 2006. november 15-én tartott plenáris ülésén módosításokkal elfogadta a tanácsi közös álláspontot. Miután a Tanács 2006. december 12-én második olvasatban elfogadta az Európai Parlament módosításait, így az irányelv elfogadásra került. A Bizottság új innovációs stratégiát dolgozott ki, és ennek bázisán a versenyképesség javítását intenzív innovációs politika segítségével kívánta elérni a finn elnökség, amelynek folytatására a német, illetve az azt követő portugál elnökség is ígéretet tett. A finn elnökségi időszak további kiemelkedő eredménye volt a vegyi anyagok nyilvántartásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendelettervezettel (REACH) kapcsolatos megállapodás elérése második olvasatban. A megállapodás Magyarország számára is elfogadható kompromisszum. Az Európai Parlament 2006. december 13-i plenáris ülése nagy többséggel megszavazta a rendelettervezet kompromisszumos szövegét, így a REACH rendelet több mint három évig tartó nehéz tárgyalási folyamat eredményeképpen végre 2007. június 1-én hatályba lépett.

A foglalkoztatás és a szociálpolitika terén a finn elnökség kiemelt prioritása volt a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló irányelv elfogadása, továbbá célul tűzte ki a globalizáció hatásait kezelő Európai Globalizációs Alap, valamint a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének létrehozását. A globalizáció „*áldozataival*” való szolidaritását kifejező pénzügyi eszköz, az Európai Globalizációs Alap létrehozásáról szóló rendelet 2006. december 19-én került elfogadásra első olvasatban. A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének székhelyéről a Tanács 2006. december 1-i ülésén döntöttek: a székhely Litvánia fővárosában, Vilniusban lesz. Nem sikerült viszont előrelépést elérni a munkaidő-szervezés egyes

kérdéseiről szóló irányelv tervezetének kérdésében: 2003 vége óta immár hatodszorra sem sikerült politikai megállapodásra jutni.

A finn elnökség a közös energiapolitikát kiemelt témaként kezelte. Hangsúlyt kapott az energiapolitika más politikákkal (*mint pl. a környezetvédelmi (éghajlatváltozás), ipar-, és kereskedelem-, valamint a fejlesztéspolitikával*) való összhangjának megteremtése, különös figyelemmel az Európai Tanács 2006. június 15-16-i ülésén bemutatott, a külső energiapolitikai stratégia megalapozására vonatkozó javaslatokra. Az Európai Unió állam- és kormányfőinek 2006. október 20-án Lahtiban megrendezett informális csúcstalálkozójának – *amelyre Vladimir Putyin, orosz elnököt is meghívták* – egyik központi témája az energia külpolitika és az ellátásbiztonság kérdése volt. A Bizottság 2006. október 11-én tette közzé a közös energia külpolitikáról szóló koncepcióját, valamint egy nappal a lahti csúcs előtt az energiahatékonyságról szóló cselekvési tervét. Az Energia Tanács 2006. novemberi 23-i ülésén áttekintette az Unió energia politikájának nemzetközi kapcsolatait, valamint megvitatta az energiatermelés és fogyasztás fenntarthatóságának kérdéseit is. A finn elnökség alatt az Unió harmadik országokkal folytatott bilaterális energetikai kapcsolataiban az Oroszországgal folytatott együttműködés kiemelt szerepet kapott. A Moszkvában, 2006. november 30-án megrendezett magas szintű konferencián megkezdődött az Európai Unió és az orosz energia stratégiák összehangolása. A finn elnökségnek sikerült elérnie, hogy az energiadialógus szorosan kapcsolódjon a Partnerségi és Együttműködési Megállapodás 2007-ben esedékes megújításához. Az energiapolitika kérdése a 2006. december 8-án, Brüsszelben megtartott EU-Orosz Állandó Partnerségi Tanács napirendjén is szerepelt. A finn elnökségi időszak további fontos eredménye, hogy életbe lépett az Energia Közösségről szóló szerződés (*Energy Community Treaty*), és újabb négy ország (*Norvégia, Törökország, Moldávia, Ukrajna*) megfigyelői státuszt kapott. Az Európai Unió két új stratégiai partnerrel (*Kazahsztán és Azerbajdzsán*) írt alá együttműködési nyilatkozatot az energetika területén.

Az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződéssel összefüggésben megkezdődött az Európai Tanács 2006. június 15-16-i ülésén elfogadott párhuzamos cselekvési program (*twin-track approach*) végrehajtása. A finn elnökség a polgárok bizalmának visszaszerzését, és mindössze az alkotmányozás kérdésének rendezéséhez szükséges politikai háttérfeltételek megteremtését tekintette feladatának. A továbblépés lehetőségeiről informális konzultációkat folytattak a tagállamokkal, amelynek tapasztalatairól a 2006. december 14-i hivatalos vacsorán tájékoztatták az állam-, és kormányfőket. Szimbolikus jelentőségű, hogy a finn parlament 2006. decemberében, vagyis az elnökségi félév utolsó hónapjában döntött az Alkotmányszerződés ratifikációjáról.

A bel- és igazságügyi együttműködés területén az egyik legfontosabb eredmény az volt, hogy a Bel- és Igazságügyi Tanács 2006. december 4-5-i ülésén a tagállamok jóváhagyták a schengeni térséghez csatlakozni kívánó országok felkészültségéről készített értékeléseket, és megállapodtak arról, hogy a határellenőrzés felszámolására az új tagállamok tekintetében a szárazföldi és tengeri határokon 2007. decemberében, a repülőtereken pedig 2008. márciusában kerülhet sor. Tekintettel arra, hogy a schengeni térség biztonságát garantáló új generációs Schengeni Információs Rendszer (SIS-II) fejlesztése jelentős késedelembe van, a csatlakozásra – *Portugália áthidaló javaslatával* – a SIS one4ALL rendszer bevezetésével kerülhet sor.

A bővítés terén a finn elnökség stratégiai vitát folytatott le, és további konkrét feladatokat irányzott elő. Az Európai Bizottság 2006. szeptember 26-án hozta nyilvánosságra pozitív értékelését Bulgária és Románia felkészültségéről, megnyitva ezzel az utat a két ország 2007.

január 1-i csatlakozása előtt. A Horvátországgal és Törökországgal folyó csatlakozási tárgyalások kapcsán a finn elnökség megerősítette az alapelveket: a tagjelöltek felkészültségének megítélése egységes kritériumrendszer alapján történik, ugyanakkor a tárgyalások a tagjelöltek egyéni teljesítményének függvényében haladnak előre. Az egyes tárgyalási fejezetek átvilágítása (*screening*) 2006. októberében lezárult, amelynek eredményeként a felkészültségi szintnek megfelelően Törökország és Horvátország csatlakozási tárgyalási folyamata különvált.

2.2 A kutatáspolitikai fejlesztése és végrehajtása a finn elnökség alatt

A finn elnökség alatt a Versenyképességi Tanács három rendes és egy informális ülést tartott. Mauri Pekkarinen miniszter elnökletével 2006. július 10-11-én Jyväskylä-ban megrendezett informális ülésen a Bizottság részéről Charlie McCreevy, a belső piac és szolgáltatások biztosa, valamint Janez Potočnik, a kutatási ügyekért felelős biztos voltak jelen. Meghívott szakértők multinacionális nagyvállalatok vezetői voltak: Jorma Ollila (Nokia), Michael Woorley (GEEF), Juliana Garaizar (IFEX), Essko Aho (Sitra), és mások. A megbeszélések során egyértelművé vált, hogy Európának sokat kell tennie ahhoz, hogy lépést tudjon tartani gazdasági versenytársaival és a feltörekvő országokkal. Európa versenyképességének gyenge pontjai a túlszabályozottság és burjánzó bürokrácia, az egységes piac hiánya, az információs és kommunikációs technológiák nem kielégítő szintű alkalmazása mind az iparban, mind a közszférában, valamint az innovációs teljesítmény alacsony foka. Mindez társul az európai innovációs és kutatási kapacitások széttöredezettiségevel, valamint a köz- és ipari kutatás alacsony hatékonyságával. Vagyis kevesebb bürokráciára, ténylegesen működő, egységes belső piacra, az információs és kommunikációs technológiák hatékonyabb alkalmazására, és a kutatásfejlesztés teljesítményének javítására van szükség. Az európai egyetemek és kutatóintézetek megfelelő tudásalapot adnak az ipar számára. Javítani és harmonizálni kell az innováció keretfeltételeit. Széles skálájú kutatási projektek indításával csökkenteni kell a széttöredezettséget. Az ipari környezetet különösen az új iparágak számára kell barátságosabbá tenni. Az innováció felgyorsítása céljából sokkal hatékonyabb kapcsolatokat kell kiépíteni az egyetemek és a kisvállalatok között. A kis- és középvállalkozások számára jobb hozzáférést kell biztosítani úgy az európai, mint nemzeti K+F forrásokhoz. Javítani, egyszerűsíteni kell a szabályozási környezetet, és az egyes országok jó gyakorlatát terjeszteni kell. Az új vállalkozások kialakulását különösen a kezdeti fázisban védeni, támogatni kell (*inkubáció*). Törekedni kell a lisszaboni célok és a barcelonai határozat megvalósítására, több pénzt kell investálni a kutatásfejlesztésbe. A szellemi tulajdonjog védelme kiemelten szükséges az új kutatási eredmények széleskörű hasznosítása érdekében.

A Versenyképességi Tanács 2007. július 24-i rendes ülésén Brüsszelben több éves előkészítő munka után végre létrejött a politikai megállapodás a 7. Kutatási Keretprogram szövegéről. Ausztria, Litvánia, Málta, Lengyelország és Szlovákia azonban a jegyzőkönyvhöz csatolt nyilatkozatban elítélte az összejt kutatások támogatását. A Bizottság 12 pontos nyilatkozatában többek között vállalta, hogy embriók megőlésére – *beleértve embriók összejt kutatási célra történő megvásárlására* – irányuló kutatási projektekhez nem nyújt anyagi támogatást, de a humán embrionális összejt kutatások finanszírozhatóak lesznek a közösség költségvetéséből. A 7. Euratom Kutatási Keretprogram tervezetéről szóló politikai megállapodást teljes konszenzussal fogadták el, mert többszöri egyeztetés után végre Ausztria is elfogadta kompromisszumot.

A Versenyképességi Tanács 2006. szeptember 25-i brüsszeli ülésén minősített többséggel – 267 szavazattal 54 ellenében – közös álláspontot fogadtak el a 7. Kutatási Keretprogram (2007-2013) szövegtervezetéről. Humán embrionális összejt kutatásokkal kapcsolatos etikai megfontolások miatt a tervezet ellen szavazott Ausztria, Litvánia, Málta, Lengyelország és Szlovákia. A 7. Euratom Kutatási Keretprogram (2007-2011) szövegtervezetéről teljes konszenzussal fogadták el a közös álláspontot. Vita nélkül tudomásul vették a Bizottság által írásban megküldött tájékoztatót a 7. Kutatási Keretprogram, valamint a részvételi szabályok, illetve a specifikus programok elfogadása érdekében tervezett jövőbeni lépésekről. A közös álláspontokat az együttlöntési eljárás keretében megküldték az Európai Parlamentnek abból a célból, hogy második olvasatban lehetséges legyen a Keretprogram elfogadása még a 2006. évben.

A Versenyképességi Tanács vita nélkül, egyhangúlag fogadta el a Nemzetközi Termonukleáris Fúziós Kísérleti Atomreaktor (ITER) program nemzetközi megállapodásának szövegtervezetét, és felhatalmazták a Bizottságot a megállapodás megkötésére. Az ITER programot 30 évre tervezik, megvalósításában az Unió kívül az USA, Japán, Korea, India, Kína és Oroszország vesznek részt. A kísérleti reaktort Cadarache-ban, Franciaországban építik fel, az európai jogi személy székhelye Barcelonában lesz. A kísérleti program költségvetésnek 50%-át fedezi az EU. Az EU Japánnal külön megállapodást kötött egyes kapcsolódó kutatási programokról, ennek költségeit a házigazda Franciaország, valamint Spanyolország és Olaszország fedezi.

A Versenyképességi Tanács meghallgatta és vita nélkül jóváhagyólag tudomásul vette a Bizottság 2005. évi jelentését a kutatók mobilitásnak növelése, a kutatói életpálya elismerése, valamint a kutatók megtartása, illetve visszatérése érdekében tett erőfeszítésekről az Európai Kutatási Térségben.

Október és november hónapban a Tanács, a Bizottság, valamint a Parlament képviselői sokfordulós háromoldalú tárgyalássorozat keretében próbáltak kompromisszumra jutni a FP7 és az Euratom kutatási keretprogramok szövegtervezeteit módosító javaslatokról. Egyes tapasztalt tagországok, valamint Lengyelország annyira biztosak voltak a keretprogramok elfogadásában, hogy már november hónapban nyitóünnepségeket rendeztek, és elkezdtek kutatóik felkészítését a minél eredményesebb részvételre. Franciaországban 2006. november 14-e és 28-a között egy kilenc rendezvényből álló rendezvénysorozat keretében ünnepelték a FP7 indulását. Írország Dublinban 2006. november 15-én, Lengyelország pedig Varsóban november 16-án indította útjára jelképesen a keretprogramot.

A Versenyképességi Tanács 2006. december 4-5-i brüsszeli ülésén érdemi kutatási napirendi pontot nem tárgyaltak. Az „Egyebek” napirendi pont keretében a Bizottság részéről Verheugen alelnök tájékoztatta a Tanácsot a G10-ek magas szintű Gyógyszerészeti Fórumának munkájáról. A Fórumot Verheugen alelnök és Kyprianou biztos közösen elnökölik. A Fórumnak három Munkacsoportja van, ezek (i) Információ a Pácienseknek, a (ii) Relatív hatékonyság, és az (iii) Árkalkuláció. A Munkacsoportok a témájukba tartozó kérdésekben vizsgálják a tagországokban kialakult gyakorlatot, és 2007 évben erről információt juttatnak majd el a tagországok számára, valamint ajánlásokat fognak kidolgozni az EU részére. A Fórum következő ülését 2007. június 26-án Brüsszelben rendezik meg, amelynek előkészítéseképpen a Munkacsoportok Előrehaladási Jelentést fognak készíteni. A Versenyképességi Tanács vita nélkül tudomásul vette a tájékoztatót.

Az Európai Tanács 2006. december 14-15-i ülésének elnökségi következtetéseiben¹ domináltak a migrációval és a menedékjoggal kapcsolatos kérdések, viszonylag kevés hangsúlyt kapott a kutatás. Felkérték a Bizottságot, hogy 2007 első felében terjesszen elő egy szellemi tulajdonjogok védelmével (IPR) foglalkozó stratégiát, valamint egy közleményt az európai szabvány helyzetéről. Egyetértettek abban, hogy a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek gyors döntést kellene hoznia az Európai Technológiai Intézet (EIT) megalakításáról még 2007-ben. Sürgették a Bizottságot, hogy mielőbb nyújtsa be az ipar vezette – *de a kis- és középvállalkozások számára is nyitott* – közös technológiai kezdeményezések (JTI) szervezeteinek megalakításáról szóló előterjesztéseket azzal a céllal, hogy ezek közül néhányat már 2007-ben el lehessen indítani. Felkérték a Bizottságot, hogy az európai szabványosító szakmai szervezetekkel konzultálva tervezzen akciót a szabványosításban rejtő lehetőségek jobb kihasználása érdekében.

A következő elnökség nevében Annette Schavan miniszter asszony 2006. december 15-én publikált közleményében már hangsúlyozta, hogy milyen fontos Európa számára a kutatás és az oktatás. Elkötelezte magát a 7. Kutatási Keretprogram gyors indítása mellett, és külön kiemelte az Európai Kutatási Tanács (ERC) által menedzselte alapkutatások fontosságát. Azonnal meg fogják kezdeni a közös technológiai kezdeményezések (JTI), valamint a 169.§ alapján működő koordináló szervezetek végrehajtó szerveinek megalakításáról szóló dokumentumok előkészítését. Kiemelt figyelmet fognak szentelni az Európai Kutatási Térség (ERA) továbbfejlesztésnek, valamint a kutatói mobilitásnak, külön tekintettel a fiatal kutatókra. Egy szellemi tulajdonjog (IPR) védelmét szorgalmazó charta elfogadását fogják kezdeményezni, mivel az európai szabadalmak ügye kátyúba ragadt. A kevésbé fejlett régiók felzárkóztatása érdekében segíteni fogják a Strukturális Alapok kutatási célú felhasználását.

A 7. Kutatási Keretprogram, valamint a 7. Euratom Kutatási Keretprogram dokumentumait az Európai Parlament 2006. december 18-i plenáris ülésén fogadta el. Ebben az évben a Versenyképességi Tanács ülését már nem hívták össze, de a Tanács munkamódszere lehetővé teszi, hogy elfogadott dokumentumokat más tanácsi formáció is szentesíthet. Így a keretprogramok dokumentumait 2006. december 18-án a Környezetvédelmi Tanács ülésén látták el kézjegyükkel a Tanács és a Parlament felhatalmazott vezetői. Ezzel sikerült a finn elnökség égisze alatt a kutatási keretprogramokat jogilag is véglegesíteni, és – *mintegy karácsonyi ajándékként az európai kutatóknak* – már 2006. december 22-én megjelenhettek az első pályázati felhívások a Cordis honlapján és a hivatalos közlönyben. Ezt nem kis sikerként könyvelhetik el az Unió döntéshozó és döntés előkészítő szervei, különös tekintettel arra, hogy a 6. Kutatási Keretprogram indítása közel egy éves késedelmet szenvedett 2002-ben.

A finn elnökség idején a Tanács G-13 Kutatási Munkacsoportja, valamint a G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoportja összesen 21 egész napos ülést tartott Brüsszelben, továbbá egy kihelyezett, többnapos ülést Joensuu-ban, Finnországban. Az üléseken a TÉT attasé rendszeresen részt vett, és az ülések után 24 órán belül jelentéseket küldött a KÜM, az GKM és az NKTH illetékes vezetőinek. A TÉT attasé rendszeresen részt vett a Coreper-1 ülésein a kutatási napirendi pontok tárgyalásánál, konzultálta a Nagykövetet, és feljegyzéseket készített a nagyköveti jelentéshez. A TÉT attasé – *a jyvaskyla-i kihelyezett ülés kivételével* – részt vett a Versenyképességi Tanács ülésein és a magyar delegáció felkészítésében is, továbbá a kutatási napirendi pontok vitáiról és határozatairól feljegyzéseket készített a jelentésbe.

---

¹ BRUSSELS EUROPEAN COUNCIL 14/15 DECEMBER 2006 PRESIDENCY CONCLUSIONS. 16879/1/07 CONCL 3

3. A német elnökség

3.1 A német elnökség prioritásai

A német elnökségnek egyszerre kellett megoldást találnia a megfeneklett alkotmányozási folyamatra, a lakossági bizalom csökkenésére, a szociális és versenyképességi kihívásokra, az energiafüggőség kezelésének problémájára, valamint a bővítési folyamat továbbvitelére. Az Európai Unió 2007. január 1-től bővült Romániával és Bulgáriával. Az eurót Szlovénia 2007. január 1-jétől vezette be, és a júniusi Európai Tanács elfogadta Málta és Ciprus euróövezethez való csatlakozását. A német elnökség prioritásait négy csoportba sorolta: (i) a működőképes Európai Unió felé; (ii) az Európai Unió gazdasági, szociális és ökológiai jövőjének felvázolása; (iii) a szabadság, biztonság és jog térsége; valamint (iv) az Európai Unió nemzetközi szerepének erősítése. A 2007. év első feléve kétségtelenül siker: sikerült az Európai Uniót túllendíteni a bénultság és a bátortalanság állapotán, sikerült számos fontos, a jövőt meghatározó döntést hozni, alátámasztva a német elnökség jelszavát, miszerint „*Európa csak együtt sikerülhet*”.

Az Európai Tanács 2007. március 8-9-i ülésével lezáruló első szakaszában az elnökség első sorban a lisszaboni folyamat célkitűzéseivel összefüggő kérdésekre, kiemelten az energiapolitikára és az éghajlatváltozásra, valamint a jogalkotás minőségének javítására koncentrált. Az energiapolitika és az éghajlatváltozás tekintetében az Európai Tanács 2007. márciusi ülésén a közös európai energiapolitika kialakításának mérföldköveként a 2007-2009-es időszakra átfogó energetikai cselekvési tervet fogadtak el. A terv meghatározza az EU belső villamos energia- és gázpiacának egységesítése érdekében szükséges lépéseket; foglalkozik az energiaellátás biztonságának központi kérdésével; irányvonalakat határoz meg egy hatékony európai nemzetközi energiapolitika számára. A cselekvési terv ambiciózus, számszerűsített célokat tűz ki az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások és a bio-üzemanyagok felhasználása tekintetében.

Az Európai Tanács tavaszi ülését követő második időszakban a német elnökség tevékenységének középpontjába az alkotmány szerződés kérdése került. Az alkotmányos kérdések rendezéséről a 2007. júniusi Európai Tanácson született megállapodást a német elnökség a tagállamok egységét kifejező – *a Római Szerződés aláírásának 50. évfordulója alkalmából elfogadott* – közös politikai nyilatkozattal, az Európai Unió értékeit megerősítő és jövőjét tükröző Berlini Nyilatkozattal, valamint kiterjedt két- és többoldalú tagállami egyeztetésekkel készítette elő. Az elnökség célja az volt, hogy a 2007. júniusi Európai Tanács pontos és kimerítő mandátumot adjon a következő, portugál elnökség alatt megkezdendő javasolt kormányközi konferenciának arra, hogy az alkotmány szerződés francia és holland elutasítása miatt kialakult helyzetre megoldás szülessen.

Ez a célkitűzés teljesült: a júniusi Európai Tanácson elfogadták a kormányközi konferencia munkájának kizárólagos alapját jelentő mandátumot. Az állam- és kormányfők olyan döntést hoztak, mely kiutat ad az alkotmány szerződést már elutasító – *vagy szkeptikus* – tagállamok kormányainak, de amely egyben elfogadható és vállalható az alkotmány szerződést már ratifikált tagországok számára is. A kormányközi konferencia az ún. reformszerződés keretében – *az alkotmányos elemek kivételével* – az alkotmány szerződés újításait megőrző vagy azokat kiegészítő, ugyanakkor formailag a jelenlegi hatályos alapszerződéseket módosító szerződés létrehozására kapott felhatalmazást. Az Európai Tanács célként határozta meg, hogy a reform-

szerződés a 2009-es európai parlamenti választások előtt hatályba lépjen. A reformszerződés két fő rendelkezéscsoportot tartalmaz majd: az egyik az Európai Unióról szóló szerződést módosító szabályok, a másik az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosítása. Ez utóbbi szerződés új elnevezése az Európai Unió működéséről szóló szerződés lesz.

A szerződés-módosítási folyamatban a magyar álláspont elsődleges célja az alkotmány szerződés elemeinek megőrzése, az alkotmány szerződés újításainak – *különösen az Unió értékeinek, beleértve a kisebbségi jogokat, az Alapjogi Charta kötelező jogi erejének, az Unió jogi személyiségének, az intézményi csomagnak, a döntéshozatali rendszer szabályainak és alkalmazási területének, valamint az egyes uniós politikákban elért előrehaladásnak* – áttemelése volt, melyet sikerült elérni. Magyarország a kormányközi konferencia feladatának az Európai Tanács 2007. június 21-22-i ülésén elfogadott mandátum végrehajtását tekinti: az elfogadott mandátumot teljesnek és kimerítőnek tartja, valamint elkötelezett annak pontos teljesítése mellett. Az új szerződések szerkezetére és tartalmára vonatkozó érdemi, politikai vita az Európai Tanács 2007. júniusi ülésén lezárult, ezért magyar részről nem támogatjuk olyan tartalmi kérdések felvetését, újrainvitálását, amelyek veszélyeztetik a megállapodás tartalmát és megvalósításának menetrendjét.

A német elnökség teljes időszakát meghatározó lisszaboni folyamat és alkotmányozási kérdések mellett jelentős előrehaladást sikerült elérni a polgárok közvetlenül érintő egyes politikai területeken is. A belső piaci versenyképességének erősítése érdekében a Közlekedési, Távközlési és Energetikai Tanács 2007. június 7-i ülésén a tagállamok távközlésért felelős miniszterei konszenzussal politikai megállapodást fogadtak el a nemzetközi barangolási szolgáltatások (*roaming*) díjáról szóló rendelettervezetről, majd a Versenyképességi Tanács június 25-i ülésén sor került a rendelet formális elfogadására is. Szintén sikerült – *többek között magyar támogatással is* – politikai megállapodást elérni a határok nélküli televíziózásról szóló 89/552/EGK irányelv felülvizsgálatáról (*az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv-tervezetről*), mely a technikai fejlődésnek megfelelően továbbfejleszti a közösségi médiaszabályozás rendszerét, ezáltal korszerűbbé teszi és egyszerűsíti a hagyományos műsorszolgáltatást (*lineáris szolgáltatásokat*) szabályozó jogi keretet, másrészt pedig az úgynevezett nem lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások területén minimumszabályokat állapít meg.

További fontos eredmény, hogy az Európai Parlament elfogadta a fizetési szolgáltatásokról szóló irányelv Tanács által javasolt szövegét, így a szándékoknak megfelelően egy olvasatban sikerült megállapodni a tervezetről. A szabályozás célja, hogy a fizetési szolgáltatások piacán (*pénzátutalás és utalványozás, telekommunikációs eszközökkel történő fizetés*) ösztönözze a versenyt. Ennek érdekében szabályozza a piacra lépés feltételeit, külön szabályokat állapít meg a hitelintézetnek nem minősülő fizetési intézmények számára.

Ugyancsak kiemelkedő eredmény, hogy hosszú egyeztetési folyamat után az Európai Parlament és a Tanács megállapodott a LIFE+ programról, amely a környezet- és természetvédelmi programok közösségi finanszírozását hivatott biztosítani.

A bel- és igazságügyi együttműködés elsősorban az elnökségi időszak második felétől kapott nagyobb hangsúlyt. A német elnökség kiemelt prioritásként kezelte a Prümi Szerződés áttemelését az Európai Unió jogi keretei közé. Magyarország 2007. áprilisában bejelentette a szerződéshez történő csatlakozási szándékát, a csatlakozás 2007. december 1-jével léphet hatályba.

A német elnökség alatt jelentős előrelépés történt a schengeni bővítés ügyében. Megkezdődött a SIS one4all információs rendszer kiépítése 2007 januárjában, amely lehetővé teszi a tagje-

löltek csatlakozását a Schengeni Övezethez. A feszített ütemterv ellenére a SIS one4all kiépítésének időarányos feladatait sikerült elvégezni mind a régi tagországokban, mind a tagjelölteknél. Az Európai Tanács 2007. júniusi ülésének következtetési ismételt megerősítették a határellenőrzés megszüntetésének céldátumait, amelyekre az új tagállamok szárazföldi és tengeri határai esetében 2007. decemberében, a repülőtereken pedig 2008. márciusában kerülhet sor.

A migrációs célkitűzések tekintetében 2007 első félévében folytatódtak a már korábban megkezdett együttműködési projektek. Az egyes kibocsátó országokkal folytatott együttműködés erősítése céljából 2007-től az Unió ún. migrációs missziókat küld ki az afrikai és a mediterrán országokba. Emellett a német elnökség – *Magyarország törekvéseivel is összhangban* – 2007 első félévében első alkalommal foglalkozott az Unió a keleti és délkeleti szomszédsága felől érkező migrációs veszélyekkel. A Bizottság 2007. májusában az Európai Unióval határos keleti és délkeleti régióval folytatandó migrációs együttműködéssel foglalkozó közleményt adott ki.

A vízumpolitika tekintetében a vízumkönnyítési tárgyalások és párhuzamosan a visszafogadási egyezmények tárgyalásai öt nyugat-balkáni országgal a német elnökség alatt jelentősen előrehaladtak. A vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodások Bosznia-Hercegovinával, Macedóniával és Montenegróval, továbbá vízumkönnyítési megállapodás – *mivel a visszafogadási már hatályban van* – Albániával 2007 áprilisában parafálásra kerültek. Szerbiában többszöri halasztást követően 2007 májusában parafálták az egyezményeket. A vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodások 2008. eleji hatálybalépése hazánk számára kiemelt fontosságú, annak érdekében, hogy a schengeni vízumdíj a nyugat-balkáni országok számára jövő év elejétől 35-ről ne emelkedjen 60 euróra. A vízumkiadás terén megvalósuló új együttműködési formák egyikének, a közös kérelem átvevő központoknak a prototípusa a kisinyovi magyar nagykövetség keretében jött létre. A Központ a terveknek megfelelően 2007. áprilisa óta működik, egyelőre osztrák, szlovén, lett és dán partnerek együttműködésével, időközben azonban már újabb tagállamok is jelezték részvételi szándékukat.

A német elnökség – *a tagjelöltek teljesítménye alapján* – felkarolta a Horvátországgal és Törökországgal folyó csatlakozási tárgyalásokat: az előkészítés jó ütemben haladt előre. A magyar érdekekkel összhangban áll, hogy a horvát és a török csatlakozási folyamat elvált egymástól, és az adott tagjelölt ország egyéni eredményei függvényében halad előre.

A kül- és biztonságpolitikai témák tekintetében a német elnökség két fontos területen valódi eredményeket ért el: egyrészt rendezte a transz-atlanti viszonyt és szakpolitikai mederbe terelte a vitás kérdéseket az Egyesült Államokkal, másrészt jobban láthatóvá tette az Európai Uniót Európa keleti és dél-keleti részén (*Európai Szomszédságpolitika megújítása, Nyugat-Balkán stabilitásának megőrzése, a koszovói státuszrendezéssel kapcsolatos uniós egység biztosítása, Közép-Ázsia Stratégia*). Eközben erőfeszítései eredményképpen sikerült megőrizni az Oroszországhoz fűződő jó viszonyt.

Az Európai Technológiai Intézet (ETI) felállításáról szóló rendelet-tervezet kapcsán a tagállami álláspontokat figyelembe véve, a magyar állásponttal is összhangban, az elnökség mindent elkövetett annak érdekében, hogy a rendelet elfogadására kifizűzött 2007-es határidő tartható legyen. Magyar szempontból prioritást élvez az Intézet mielőbbi felállítása, mivel Magyarország – *Ausztriával és Lengyelországgal versenyezve* – pályázik az ETI adminisztratív központjára. Kedvező eredmény, hogy a 2007. júniusi Versenyképességi Tanácson a tagál-

lamok általános megközelítés keretében elfogadták a Bizottság által javasolt 308,7 millió eurós pénzügyi keretet.

A német elnökség idején, bécsi székhellyel 2007. március 1-jétől megkezdte munkáját az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége.

3.2 A kutatópolitika fejlesztése és végrehajtása a német elnökség alatt

A német elnökség alatt a Versenyképességi Tanács összesen három rendes és egy kihelyezett informális ülést tartott. A rendes ülések közül kettőt Brüsszelben, egyet pedig Luxembourgban rendeztek meg, az informális ülést Würzburgban tartották.

A Versenyképességi Tanács 2007. február 19-i ülésének napirendjén külön kutatási napirendi pont nem szerepelt, de egyes kulcskérdésekben a Tavaszi Európai Tanács számára megfogalmazott ajánlások² között külön fejezetet kapott kutatásba és az innovációba való beruházások növelésének kérdése. A Versenyképességi Tanács javasolta az államfőknek, hogy

- bővítsék a magasan kvalifikált humán erőforrásokat;
- optimalizálják a szinergiát az egyes közösségi programok között a kutatás és az innováció támogatása céljából;
- adjanak új lendületet az Európai Kutatási Térség (ERA) továbbfejlesztésének a Bizottság által közreadott ERA Zöld Könyv alapján;
- tárgyalják a közös technológiai kezdeményezések (JTI) tervezeteit annak érdekében, hogy ezek közül néhány már 2007-ben indítható legyen;
- tárgyalják mielőbb a 169.§ alapján működő koordinációs szervezetek tervezeteit, hogy közülük néhány már 2007-ben indítható legyen;
- még 2007-ben hozzanak döntés az Európai Technológiai Intézet (EIT) megalakításáról;
- tárgyaljanak meg egy, a szellemi jogok védelmét szolgáló stratégiát, egy közleményt a európai szabadalmakról, valamint fogadjanak el a technológiai transzfer javítását, illetve a kutatóhelyek és az ipar közötti együttműködés bővítését szolgáló ajánlásokat,
- tárgyalják meg az Európai Stratégiai Energia Technológia Terv tervezetét még 2007 őszén;
- gyorsítják a fejlődést és növeljék az európai szabványok használatát;
- a közbeszerzésben javasolják az innovatív termékek és szolgáltatások előnyben részesítését az innováció felgyorsítása érdekében.

A Versenyképességi Tanács 2007. április 26-27-i würzburgi informális ülésén a Bizottság ismertette az Európai Kutatási Térség (ERA) továbbfejlesztése érdekében ERA Zöld Könyv néven közreadott vitaanyagot.

---

² KEY ISSUES PAPER (KIP). Input from the Competitiveness Council to the Spring European Council 2007. 6560/07, Brussels, 19 February 2007. p 3 and p 9-12

Az Európai Kutatási Térség (ERA) tulajdonképpen egy európai belső piac a kutatók számára, ahol a kutatók szabadon mozoghatnak, valamint a tudás és a technológiatranszfer szabadon áramolhat. A nemzeti és regionális kutatási tevékenységek, a kutatáspolitikák és a kutatási programok hatékony koordinációját is meg kell oldani európai szinten. Az ERA a színtere olyan nagyléptékű programok, és monstre kutatási infrastruktúrák megvalósításának, amelyek meghaladják az egyes tagországok lehetőségeit.

Bár az elmúlt években számos sikeres akció szolgálta az ERA megvalósítását (*pl. a 6. és a 7. Kutatási Keretprogram, az Európai Kutatási Tanács megalakítása, az Európai Technológiai Platformok működtetése, az ERA-NET kezdeményezések, a tagországok kutatáspolitikájának koordinációja a nyitott módszer (OMC) segítségével, az európai innovációs stratégia elfogadása, az új állami támogatásokról szóló keretszabály, az adóösztönzők hatékonyabb felhasználásának útmutatója, valamint 2006 novemberében az európai szabadalmi stratégia, stb*), Európa versenyképességének javítása érdekében mégis szükség van az ERA mielőbbi továbbfejlesztésére és működésének javítására. A versenyképesség javítása érdekében az iparnak kedvező környezeti feltételekre van szüksége, hogy a kutatási eredményekből minél előbb innovatív termék és szolgáltatás legyen, amely a piacon jól eladható. Ehhez több, jobban képzett, és mobil kutató kell. A kutatók azonban csak akkor tudnak eredményeket elérni, ha kiváló közfinanszírozású kutatási intézetek biztosítják a feltételeket, és világszínvonalú infrastruktúrák állnak rendelkezésükre. A vitaanyag hat fejezetben tárgyalja a továbbfejlesztés lehetséges irányait:

- ***a kiváló kutatók megfelelő szintű mobilitása*** - egységes munkaerőpiac létrehozása a kedvező munkafeltételek kialakításával, a transznacionális mobilitás előtt álló adminisztratív és pénzügyi akadályok lebontása, az akadémiai állások és a nemzeti kutatási programok megnyitása Európa szerte;
- ***világszínvonalú kutatási infrastruktúra*** - közös európai tőkével kell felépíteni és kihasználni a legfontosabb infrastruktúrákat, melyeknek elérhetőnek kell lenniük az európai kutatók számára;
- ***kiváló kutatóintézetek*** - képeseknek kell lenniük az üzleti élet szereplőivel való kapcsolatra, és el kell kötelezniük magukat a magántőkével való együttműködésre (PPP);
- ***hatékony tudásmegosztás*** - magában foglalja a közfinanszírozású kutatóintézetek által létrehozott tudáshoz való egyszerű könnyű és nyílt hozzáférést, a szellemi tulajdon jog egyszerű és harmonizált védelmét (*beleértve egy költség hatékony szabadalmi rendszert*), az innovatív kommunikációs csatornákat, melyek a nyilvánosság számára adnak hozzáférést a tudáshoz;
- ***jól koordinált kutatási programok és prioritások*** – amelyeket a tudományos közösség, a társadalom és az ipar bevonásával határoznak meg, továbbá egyszerű, koherens és átlátható kutatási támogatásokat;
- ***Európai Kutatási Térség szélesre tárása a világ felé*** – hogy az együttműködésben végzett kutatások segítségével Európa ki tudja használni a globalizáció előnyeit.

A vitaanyag elemzésére támaszkodva a Bizottság széleskörű társadalmi konzultációt folytat az interneten, számít az európai kutatók és a tagországok véleményére, konferenciákon egyeztet a szakmai szervezetekkel, és a következő évben előterjeszti majd az ERA továbbfejlesztésére vonatkozó koncepcióját.

Az Európai Tanács 2007. március 8-9-i ülésén elfogadott elnökségi következtetések³ dokumentuma öt pontban foglalkozott kutatási és innovációs ügyekkel. Kiemelték annak fontosságát, hogy az Unió a GDP 3%-át költse kutatásra 2010-ig. Szinergiát kell teremteni a sokszor divergens közösségi programok között. A kutatási eredményeket mielőbb innovatív termékekbe és szolgáltatásokba kell transzformálni. Felkérlik a Bizottságot, hogy készítsen ajánlásokat és útmutatót a kutatóintézetek és az ipar közötti technológiai transzfer javítása érdekében, valamint tegyen lépéseket a szellemi tulajdon védelme és az európai szabadalom bevezetése érdekében.

A Tanács felkérte a tagországokat és a Bizottságot, hogy lépjenek tovább az innovációs stratégia megvalósításában. A jövő technológiáiba való beruházás elsősorban a kulcsszektorokban alapvetően fontos Európa versenyképességének javításához. Felkérlik a Bizottságot, hogy a stratégiailag legfontosabb területeken terjesszen elő javaslatot közös technológiai kezdeményezések (JTI) létesítésére. Szintén javaslatokat várnak a 169.§ alapján működő szervezetek megalakítására, amelyek a tagországok hasonló kutatási programjait koordinálják, és lehetővé teszik a közösség részvételét is ezekben a programokban. A legjobban előkészített szervezeteket még 2007-ben szeretné megalakítani a Tanács. Kiemelik a szellemi erőforrások alapvető fontosságát, valamint mobilitás növelésének szükségességét, és ezen a területen a most megalakult Európai Kutatási Tanácstól különösen sokat várnak.

Az oktatás és képzés a jól funkcionáló tudásháromszög alapja, és kulcsszerepet játszik a gazdasági növekedésben és a munkahelyteremtésben is. A Tanács elismeri a tagországok erőfeszítéseit és az elmúlt 12 hónapban elért eredményeket az „*Oktatás és Képzés 2010*” munkaprogram megvalósításában, különös tekintettel a felsőoktatási reformokra és a modernizációra, továbbá az életfogytig tartó tanulás terén, amely lépések javítani fogják az oktatás hatékonyságát, és növelik annak minőségét.

Az Európai Tanács felkérte a Versenyképességi Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy még 2007 első felében fejezzék be az Európai Technológia Intézet (EIT) megalakítást célzó bizottsági előterjesztés vizsgálatát, ezzel lehetővé válna a döntés meghozatala még ebben az esztendőben.

A Tanács felkérte a Bizottságot, hogy 2008 elején terjesszen elő tervezetet egy integrált stratégiáról amely az öko-innováció megvalósítását fogja szolgálni. A környezetvédelmi technológiák elterjedése és az öko-innováció hozzá fognak járulni a Lisszaboni stratégia megvalósításához, a gazdasági növekedés gyorsításához és a munkahelyteremtéshez. A tagországok elkötelezték a az öko-innováció bevezetése mellett, hogy teljes mértékben kihasználhassák előnyüket olyan kulcsterületeken, mint a fenntartható és biztonságos alacsony karbon kibocsátású technológiák, a megújítható energiák, az energiahatékonyság, valamint a források hasznosításának hatékonysága.

A Versenyképességi Tanács 2007. május 22-i brüsszeli üléséhez kapcsolódva rendezték meg a Európai Úrtanács 4. ülését, és számos kutatási téma szerepelt a napirenden. Az Úrtanács teljes konszenzussal fogadta el az európai úrpolitikáról és az úrprogramról szóló tanácsi következtetések tervezetét⁴, majd később a Versenyképességi Tanács vita nélkül megerősítette az Úrtanács döntését.

³ BRUSSELS EUROPEAN COUNCIL 8/9 MARCH 2007 PRESIDENCY CONCLUSIONS. 7224/1/07 REV 1. Brussels, 2 May 2007 p 6-7

⁴ 9093/07 RECH 118 COMPET 119 ENV 222 COSDP 353 TRANS 135

A Bizottság részéről Potočnik biztos ismertette, hogy a Bizottság a 7. Kutatási Keretprogram megvalósítása érdekében a Szerződések 171.§-a alapján jelenleg összesen hat közös technológiai kezdeményezés (JTI) megalakításán fáradozik, amelyek közül a Beágyazott Intelligens Számítástechnikai Rendszerek (ARTEMIS) és az Innovatív Gyógyszerek (IMI) szervezése jutott a döntés előkészítés fázisába. A közös technológiai kezdeményezések (JTI) olyan közös nagyvállalkozások, amelyek segítségével egyes húzóágazatok területén jelentős magántőke bevonásával olyan nagy kutatási feladatokat oldanak meg, amelynek eredményeiből később az egész ágazat profitál. Ezek tulajdonképpen kísérleti jellegűek, kipróbált előzmény nincs. Az eltérő profil és egyéb jellegzetességek miatt mindegyik JTI külön döntést igényel. A közös technológiai kezdeményezések szervezeteit tanácsi rendelettel kell létrehozni. Az ARTEMIS vállalkozás költségvetése 2008-ban 42,5 millió € lesz, 2017-ig a közösségi kiadásokra legfeljebb 420 millió € fedezet áll rendelkezésre a FP7 költségvetésében. Az IMI vállalkozás teljes költségvetése 2 milliárd € lesz, amelynek 50%-át a FP7 költségvetése, a másik 50%-ot pedig a magántőke fedezi. Azt remélik, hogy e kutatási programok eredményeire épülő vállalkozások később hatszor annyi profitot termelnek majd, mint amennyit most a kutatási programokba befektetnek.

A Versenyképességi Tanács informális ülésén korábban a miniszterek már megismerték a „*Green Paper from the Commission on "The European Research Area: New Perspectives"*” című dokumentumot⁵. Potočnik biztos vitaindítójában felvázolt ütemterv szerint az on-line nyilvános vita mellett a Bizottság a konzultációt folytat egyes szakmai képviselőkkel és a döntéshozókkal is. A tagországokban folyó konzultációk során a tagországoknak is meg kell fogalmazniuk saját prioritásaikat. A nyilvános vitát 2007. augusztusáig szeretné befejezni a Bizottság, de már júniusban javaslatot szeretnének tenni a Tanácsnak a következő lépésekről. Konzultációt fognak folytatni a kutatóintézetek és az egyetemek képviselőivel is, és megvitatják a nemzetközi együttműködés továbbfejlesztésének feladatait. Júliusban már a portugál elnökség alatt vitára bocsátják majd a kutatások finanszírozásának kérdését, különös tekintettel a magántőke bevonására, a barcelonai határozat végrehajtására, a központi kutatási programok szervezésére, valamint a humán erőforrásokra a tudomány és technológiai fejlesztés területén. A Biztos szerint a vita még évekig el fog húzódní, de már 2008-ban konkrét lépéseket is kell tenni. Ilyen konkrét lépések lehetnek például a kutatói mobilitás feltételeinek javítása, kiegészítő ajánlások a Lisszaboni Stratégia megvalósításához, stb. A Bizottság lehetőséget lát arra, hogy 2007. novemberében a Tanács következtetéseket fogadjon el az Európai Kutatási Térség továbbfejlesztéséről.

A vitában hozzászóló országok kivétel nélkül üdvözölték a Bizottság kezdeményezését, és fontosnak tartották az Európai Kutatási Térség továbbfejlesztését. Több tagország már most előzetesen utalt saját nemzeti prioritásaira, ezek közül a legfontosabbak: (i) kutatók mobilitása és karrierje; (ii) nemzeti kutatási programok koordinálása (OMC); (iii) fiatal, tehetséges kutatók támogatása; (iv) a kutatás és az innováció kapcsolatának erősítése; (v) a tudástranszfer és a technológiai transzfer; (vi) a kutatás kiválóságának növelése; (vii) az ERA nyitása az ipar irányába; (viii) az értékelés módszereinek, valamint a menedzsment hatékonyságának javítása (*szimplifikáció*); (ix) a nemzetközi együttműködés (INCO) harmadik (*különösen a BALKAN, MED és LATAM*) országokkal; (x) a magántőke bevonásának növelése (PPP); (xi) az új tagországok tökéletesebb integrálása; (xii) az alap kutatások részarányának növelése; (xiii) a közös európai infrastruktúrák fenntartása, fejlesztése és újabbak létesítése; (xiv) a nők helyzetének javítása a kutatásban; (xv) egészségügyi kutatások szerepének növelése; (xvi) energiakutatások

---

⁵ 8322/07 RECH 99

különös tekintettel a megújuló energiahordozókra; (xvii) a globális klímaváltozás kutatása; stb.

A Bizottság érdeklődéssel várja a nemzeti konzultációk eredményeit, különös tekintettel a nemzeti prioritásokra, amelyek közül minél többet szeretne beépíteni az ERA továbbfejlesztésének koncepciójába.

Rövid vita után a Tanács teljes konszenzussal fogadta el az Európai Kutatási Infrastruktúrák Tudományos Fóruma (ESFRI) által ajánlott európai kutatási infrastruktúrák létesítésére vonatkozó javaslatokról és ütemtervről szóló tanácsi következtéseket⁶, a miniszterek hivatalos ebédjén pedig John WOOD az, ESFRI fórum elnöke részletesen ismertette a fórum munkáját és ajánlásait, valamint válaszolni fog a miniszterek kérdéseire.

Az „Egyebek” napirendi pont keretében az elnökség tájékoztatta a Tanácsot az Euro-Mediterrán Oktatási és Kutatási Miniszteri Konferenciára (*Kairó, 2007. június 18.*) való felkészülés helyzetéről. A miniszteri konferenciát megelőzően 2007. június 10-12-én Alexandriában megrendezésre kerülő Euro-Mediterrán egyetemi konferencia ajánlásait ismertetni fogják a miniszteri konferencián.

Ugyancsak az „Egyebek” napirendi pont keretében a Bizottság tájékoztatta a Tanácsot, hogy négy olyan nemzetközi jogi személyiséggel rendelkező kutatási szervezet létrehozásán dolgozik, amelyeknek jogi alapja a Szerződések 169.§-a. Ezek előkészítéséhez felhasználják a klinikai kísérletek (ECDTP) projekt eredményeit, de egyelőre sajnos nincsenek olyan készütségi fokban, hogy az előterjesztéseket napirendre tűzhetné. Különös nehézséget okoz az irányítás problémáinak megnyugtató megoldása, valamint a közös kassza kérdése. Az optimista forgatókönyv szerint ebben az évben még lehetővé válhat a EUROSTARS és az AAL programok megvitatása az Európai Parlamenttel, a másik két projekt előkészítéshez több időre van szükség.

Az Európai Tanács 2007. június 21-22-i ülésén elfogadott elnökségi következtetések⁷ közül három pont foglalkozott kutatási ügyekkel. A Tanács felkérte a Bizottságot, hogy mielőbb terjessze elő az első négy tervezetet a 7. Kutatási Keretprogram „Együttműködés” fejezetének megvalósítását szolgáló közös technológiai kezdeményezések (JTI) tervezetei közül, és nevesítette az ARTEMIS, a Clean Sky, az IMI és a ENIAC projekteket. Az Európai Tanács felkérte a Versenyképességi Tanácsot, hogy néhány nappal később, 2007. június 25-ére tervezett ülésén fogadja el az Európai Technológiai Intézet (EIT) megalakításáról szóló rendelet tervezetének közös megközelítését, beleértve a megfelelő finanszírozást is. A Tanács szeretné, hogy az EIT megalakításáról a végső döntés még ez év vége előtt megszületne. Az Európai Tanács üdvözölte a német elnökség kezdeményezését a szellemi tulajdonjogok (IPR) védelmét szolgáló Chartáról, amely segíteni fogja a tudástranszfert az egyetemek és kutatóhelyek, valamint az ipar között, és ezzel hozzá fog járulni az Európai Kutatási Térség (ERA) megvalósításához. A Tanács felkérte a Bizottságot, hogy a ERA Zöld Könyv alapján lefolytatott széleskörű társadalmi vita eredményeire támaszkodva már 2008 elején terjessze elő az Európai Kutatási Térség továbbfejlesztésére vonatkozó javaslatait.

A Versenyképességi Tanács 2007. június 25-i luxemburgi ülésén a miniszterek vita nélkül,

⁶ Research Infrastructures in the European Research Area (ESFRI) 9094/07 RECH 119

⁷ BRUSSELS EUROPEAN COUNCIL 21/22 JUNE 2007 PRESIDENCY CONCLUSIONS. 11177/07. Brussels, 23 June 2007 p 8-9

egyhangú döntéssel fogadták el szellemi tulajdonjogok védelmét szorgalmazó Chartáról⁸ szóló tanácsi következtetéseket⁹. Szintén vita nélkül, egyhangúan született döntés a CREST ad-hoc munkacsoportja által kidolgozott, a strukturális alapok kutatási célú felhasználásáról szóló útmutató kedvező fogadtatásáról¹⁰ is.

Potočnik biztos tájékoztatta a minisztereket, hogy az Európai Kutatási Térség (ERA) továbbfejlesztésének irányairól¹¹ szóló társadalmi vita kiszélesítése céljából internet honlapot nyitottak. A globalizáció egyre nagyobb nyomást gyakorol ránk, és sajnos az európai kutatási intézmények nemzetközi megítélése egyre romlik, finanszírozásuk nem kielégítő, és kiválóságuk is megkopik. Európa az élesedő gazdasági versenyben csak akkor tud eredményesen megküzdeni a versenytársakkal (*például Kínával*), ha az Európai Kutatási Térség (ERA) az európai és a vendégkutatók együttműködését elősegítő igazi közös aktivitássá válik. Egy jól működő ERA alapvetően fontos a lisszaboni célok megvalósításához is.

A hozzászóló miniszterek kivétel nélkül pozitívan nyilatkoztak a kezdeményezésről, és fontosnak tartják az ERA továbbfejlesztését. Véleményük szerint a kutatási intézményeket – *beleértve az egyetemeket is* – meg kell erősíteni; a kutatási ráfordításokat növelni kell egész Európában; csökkenteni kell a töredezettséget; el kell érni a kritikus tömeget; bővíteni kell a kiválósági központok hálózatát, különös tekintettel az új tagországok jobb integrálására; erősíteni kell az interdiszciplináris megközelítést, valamint szektorok közötti átjárást; növelni kell az intézmények kiválóságát például a virtuális hálózatok fejlesztése révén; módszereket kell kidolgozni az egymástól jelentősen különböző nemzeti kutatási intézmények egzakt összehasonlítására úgy a kutatási eredmények, mint a menedzsment terén; növelni kell a kutatók mobilitását; a régi intézmények fenntartása és fejlesztése mellett új intézményeket is kell létesíteni: az Európai Technológia Intézet megalapítása ezért is nagy jelentőségű; egyes kulcsfontosságú területeken létesítsenek új, világszínvonalú kutatási infrastruktúrákat; a töredezettség csökkentésében nagy szerepe van a kormányközi szervezeteknek (COST, EUREKA, stb.), valamint az ERA-Net hálózatnak, továbbá a 169.§ alapján megalakításra kerülő szervezeteknek és a nyitott koordináció módszerének (OMC).

A tudás közvetítésének folyamatában hangsúlyt kapott a tudáshoz való hozzáférés biztosítása; a tudástranszfer nemzetközi szintre emelése; az alapkutatások és az alkalmazott kutatások közötti helyes arány kialakítása; a szellemi tulajdon védelme oly módon, hogy ne akadályozza a tudás átadásának gyorsítását; a kis- és középvállalkozások innovációjának megkönnyítése a tudás átadásával; a kutatási intézmények (*egyetemek*) és a vállalkozások közötti kölcsönösen előnyös kapcsolatok elmélyítése; a jó gyakorlat megismertetése és elterjesztése; a tudás széleskörű elterjesztése a kutatási eredmények jobb (*közérthetőbb*) kommunikációjával; támogatni kell az alulról jövő (*bottom up*) kezdeményezéseket; a tudáshoz való hozzáférés legyen az ötödik szabadságjog az Európai Unióban; a Bizottság mielőbb tegye közzé a FP6 értékelését, és publikálja a hasznosítható kutatási eredményeket; az európai szabadalom hiánya ellenére készüljön adatbázis a szellemi tulajdonjoggal (IPR) védett hasznosítható tudományos eredményekről; a több európai országban folyó egyetemi reformprogramokban hangsúlyozottan vegyék figyelembe az egyetemek tudástranszferben betöltött szerepét.

⁸ Communication from the Commission "Improving knowledge transfer between research institutions and industry across Europe: embracing open innovation. 8323/07 EDUC 67 RECH 100 COMPET 93

⁹ 10145/07 EDUC 106 RECH 164 COMPET 175

¹⁰ Report from CREST: "How to make better coordinated use of Structural Funds and the Framework Programme to support R&D" 10414/07 RECH 181 COMPET 189 FSTR 12

¹¹ Green Paper on the future of the European Research Area. 8322/07 RECH 99 + ADD 1

A nemzetközi együttműködésnek kiemelten fontos szerepe van a kutatás területén, ezért javítani kell az együttműködést (INCO) az európai országok között is és az Európai Unión kívül is; az EU számára nagyon fontosak a feltörekvő országok (*Kína, India, stb.*), ezekkel feltétlenül bővíteni kell a kutatási együttműködést; hangsúlyozták a latin-amerikai országokkal való tudományos együttműködés fontosságát; több ország említette a mediterrán országokkal való tudományos együttműködés bővítésének jelentőségét; a két- vagy többoldalú megállapodásokra támaszkodva meg kell őrizni az INCO kormányközi jellegét, de el kell kerülni a felesleges átfedéseket.

Több ország jelezte, hogy nemzeti szintű konzultációt is folytatnak az európai kutatási térség fejlesztésének irányairól, amire támaszkodva kialakítják majd álláspontjukat és meghatározzák prioritásaikat. A tagországi álláspontokat megfelelő időben megküldik a Bizottságnak, hogy beépíthesse a készülő stratégiai dokumentumokba.

Az elnök bejelentette, hogy a Versenyképességi Tanács következő (*informális*) lisszaboni ülésén 2007. július 19-20-án ismét napirendre kerül az ERA fejlesztésének kérdése, amikor elsősorban a (i) központi K+F ráfordítások: állami programok és prioritások; (ii) a tudomány és technológia emberi erőforrásai, valamint (iii) magánbefektetések a kutatásba témákban várják a miniszterek véleményét. A Bizottság a széleskörű társadalmi konzultáció eredményeire, a magas szintű konferencia ajánlásaira, valamint szakértői véleményekre támaszkodva a Versenyképességi Tanács 2007. november 22-23-i ülésére tanácsi következtetés tervezetét fogja előkészíteni.

A „Egyebek” napirendi pont keretében Janez Potočnik biztos tájékoztatást adott a minisztereknek a „Clean Sky”¹² és az ENIAC¹³ elnevezésű technológiai kezdeményezések (JTI) végrehajtó szervezeteinek, valamint a nemzeti kutatási programok koordinálása céljából megalakításra kerülő AAL elnevezésű szervezet¹⁴ és a EuroSTARS¹⁵ elnevezésű szervezet végrehajtó intézményeinek előkészítéséről. A két JTI szervezetét a Tanács és Parlament közös rendelettel fogja megalakítani a 171.§ alapján, utóbbi két szervezetet pedig közös határozattal a 169.§ alapján. A közreadott dokumentumok tartalmazzák a rendeletek és a határozat tervezetének szövegét, amelyről a Bizottság reményei szerint a Tanács és a Parlament még az év vége előtt, a portugál elnökség alatt dönteni fog. A szervezetek nagyfokú önállósággal fogják menedzselni a témakörükbe tartozó kutatási programok végrehajtását. A technológiai kezdeményezések keretében finanszírozott kutatások költségvetésének mintegy felét a 7. Kutatási Keretprogram (FP7) költségvetéséből a Bizottság fogja fedezni, a másik felét a magántőke a nemzetközi szakmai szervezetek közvetítésével. A „Clean Sky” közös technológiai kezdeményezés előkészítése Dr. Siegler András igazgató irányításával folyik a Kutatási Főigazgatóság H Közlekedés Igazgatóságán. Az EuroSTAR szervezet a nemzeti kutatási programok koordinálásával elsősorban a kis- és középvállalkozások számára fontos kutatási programokat fogja menedzselni, és fontos szerepe lesz az innováció felgyorsításában.

---

¹² Proposal for a Council regulation on a Joint Technology Initiative "Clean Sky" (LA) 10148/07 RECH 167 COMPET 178 + ADD 1

¹³ Proposal for a Council Regulation on a Joint technology Initiative "ENIAC" (LA) 10149/07 RECH 168 COMPET 179

¹⁴ Proposal for a decision of the European Parliament and of the Council on the participation by the Community in a research and development programme aimed at enhancing the quality of life of older people through the use of new Information and Communication Technologies (ICT), undertaken by several Member States 10959/07 RECH 193 COMPET 200 TELECOM 89 SOC 257 MI 164

¹⁵ Future Commission proposal on Article 169 Initiative Euro STARS

Az elnökség írásban¹⁶ tájékoztatta a minisztereket a Kairóban 2007. június 18-án megtartott Euró-Mediterrán Oktatási és Kutatási Miniszteri Konferencia eredményeiről.

A következő, portugál elnökség képviselőjében José Mariano Gago miniszter tájékoztatást adott arról, hogy a Versenyképességi Tanács informális ülését 2007. július 20-án és 21-én Lisszabonban tartják. A portugál elnökség hangsúlyt fog helyezni a lisszaboni folyamat értékelésére, Továbbá a 7. Kutatási Keretprogram eredményes végrehajtásához feltétlenül szükséges közös technológiai kezdeményezések (JTI) szervezeteiről, valamint a 169.§ alapján megalakításra kerülő szervezetekről szóló döntések előkészítésére. A Versenyképességi Tanács rendes üléseit 2007. szeptember 27-én és 28-án, valamint november 22-én és 23-án Brüsszelben fogják megrendezni. A portugál elnökség védnöksége alatt Lisszabonban magas szintű konferenciát fognak szervezni az európai kutatások jövőjéről összefüggésben Európai Kutatási Térség (ERA) továbbfejlesztéséről szóló társadalmi konzultációval.

A Versenyképességi Tanács, valamint az Európai Tanács ülésein tárgyalt kutatási napirendi pontok és dokumentumtervezetek előkészítése céljából a G-13 Kutatási Munkacsoport, illetve a G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoport a német elnökség ideje alatt összesen 12 ülést tartott. A Munkacsoportok által felterjesztett dokumentumokat a Coreper-1 értekezlet hagyta jóvá. A Tét attasé a munkacsoportok üléseiről 24 órán belül részletes jelentést küldött az illetékes minisztériumokba elektronikus levélben. A Coreper-1 és a Versenyképességi Tanács ülésein pedig a kutatási napirendi pontokról feljegyzéseket készített nagykövet jelentéseihez.

---

¹⁶ Euro-Med Education and Research Ministers Conference (Cairo-Egypt, 18 June 2007) 10154/07 COMPET 184 MED 17 EDUC 107 RECH 173

4. A 7. Kutatási Keretprogramok: a finn elnökség nagy sikere

A finn elnökség nagy sikereként könyvelhető el, hogy utolsó pillanatban jóváhagyták a döntéshozók, és 2007. január 1-én terv szerint megkezdődhetett az Európai Unió 7. Kutatási Keretprogramjának (2007-2013), valamint 7. Euratom Kutatási Keretprogramjának (2007-2011) végrehajtása.

Az Európai Tanács az Európai Parlamenttel való előzetes egyeztetés után együttdöntési eljárás keretében 2006. december 18-án második olvasatban vita nélkül fogadta el a 7. Kutatási Keretprogram, valamint a részvételi szabályok dokumentumait. Az Európai Parlament elnöke, és a soros elnök ország nevében a kutatásért felelős finn miniszter még aznap kézjegyükkel látták el a dokumentumokat, amelyeknek végrehajtása így 2007. január 1-én elkezdődhetett. A hét éves keretprogram költségvetése végül 50.521 milliárd euró lett, melyet az öt évre szóló, kizárólag nukleáris kutatásokat támogató 7. Euratom Kutatási Keretprogram további 2.7 milliárd euróval egészít ki. A költségvetés jelentősen kisebb a Bizottság által eredetileg indítványozott összegnél, de jelentősen nagyobb annál, amit az Unió az elmúlt időszakban – például a 6. Kutatási Keretprogram (2002-2006) idején – kutatásra költött.

Az Európai Unió eddigi legnagyobb – sorrendben a hetedik – kutatási keretprogramjának előkészítése mintegy két évet vett igénybe. Az Európai Bizottság által kidolgozott dokumentum tervezeteket az Európai Tanács Kutatási Munkacsoportja, valamint Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoportja számos alkalommal tárgyalta. Az előkészítő munkát hátráltatta, hogy a következő pénzügyi előirányzat (2007-2013) elfogadása a nettó befizető országok ellenállása miatt nagyon elhúzódott. Az Európai Parlament döntéseit az Ipari, Kutatási és Energiaügyi (ITRE) Bizottság készítette elő. Az Európai Parlament több mint 300 módosító javaslatot tett, amelyeket a tagországok képviseletében a finn elnökség egyeztetett a Parlament tárgyaló delegációjával.

A tagországok közül Ausztria, Lengyelország, Litvánia, Málta és Szlovákia az Európai Tanács ülésén a humán embrionális őssejt kutatásokkal kapcsolatos fenntartásaik miatt nem szavazták meg a 7. Kutatási Keretprogramot¹⁷, de ebben az esetben a minősített többség is elegendő volt a döntéshez. A 7. Euratom Kutatási Keretprogramot azonban egyhangú döntéssel fogadták el a tagországok, mert ehhez teljes konszenzus kell. A Tanács 2006. december 19-i ülésén döntött a specifikus programok tervezeteiről. Az Európai Bizottság 2006. december 21-i ülésén fogadta el az ideiglenes munkaprogramokat, és másnap megjelentek a Hivatalos Közlönyben az első pályázati felhívások.

Az első pályázati felhívásokat 2006. december 22-én ismertették az Európai Unió Hivatalos Lapjának C 316/23 hasábjain¹⁸, a részletes pályázati kiírások szövege¹⁹, valamint az útmutatók és szerződésminták²⁰ a CORDIS honlapon találhatóak. Az első pályázati felhívások szövegét a Bizottság által 2006. december 21-én C(2006) 6839, C(2006) 6843, C(2006) 6844, C(2006) 6849 és C(2006) 6850 számon elfogadott ideiglenes munkaprogramok alapján fo-

¹⁷ Nevezett országok ellenszavazata ellenére kutatóik minden korlátozás nélkül vehetnek részt a projektekben

¹⁸ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/hu/oj/2006/c_316/c_31620061222hu00230025.pdf

¹⁹ <http://cordis.europa.eu/fp7/calls/>

²⁰ [Draft grant agreement.](#)

galmazták meg. Az ideiglenes munkaprogramokat 2007. március 1-e előtt az időközben megalkított programbizottságokban a tagországok képviselői véglegesítették.

A 7. Kutatási Keretprogram költségvetése a következő fejezetek szerint oszlik meg:

Téma	Költségvetés (2007-2013) millió euró
Egészségügyi kutatások:	6 100
Élelmiszerek, mezőgazdaság, halászat és biotechnológia:	1 935
Információs és kommunikációs technológiák:	9 050
Nanotudományok, nanotechnológiák:	3 475
Energia:	2 350
Környezetvédelem:	1 890
Közlekedés:	4 160
Társadalomtudományok:	623
Űrkutatás:	1 430
Biztonságpolitika kutatások:	1 400
Együttműködés specifikus program összesen:	32 413
Ötletek specifikus program (alapkutatások):	7 510
Emberek specifikus program (mobilitás):	4 750
Kutatási infrastruktúrák:	1 715
A KKV-k javára végzett kutatás:	1 336
A tudás régiói:	126
Kutatási potenciál:	340
Tudomány a társadalomban:	330
Kutatáspolitikák fejlesztése	70
Nemzetközi együttműködés:	180
Kapacitások specifikus program összesen:	4 097
7. Kutatási Keretprogram mindösszesen	50 521
7. Euratom Kutatási Keretprogram (2007-2011)	2 700

A pályázatokat kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani az erre a célra kifejlesztett Internet alapú pályázatszerkesztő szoftver, a [Electronic Proposal Submission System \(EPSS\)](#) segítségével, amely 2007 március 19-től áll a pályázók rendelkezésére. Más szövegszerkesztővel szerkesztett, illetve tömörített fájlokban megküldött pályázatokat kizárják a versenyből! Ugyanerre a sorsra jutnak a hiányos, jogszerűtlen, vagy vírust tartalmazó, valamint a diszken, CD-n, e-mailen vagy faxon beküldött pályázatok is.

A keretprogramot „A 7. Kutatási Keretprogram – Európa a csúcshoz vezető úton” című konferencián 2007. január 15-én Bonnban nyitotta meg az oktatásért és kutatásért felelős német

miniszter asszony, Anette Schavan és Janez Potočnik kutatási biztos. A soros német elnökség legfontosabb prioritásai között hirdette meg a kutatási keretprogramban való részvétel ösztönzését, egy charta megalkotását és elfogadását a szellemi tulajdonjog védelmének érdekében, valamint a fiatal tehetségek, kutatók támogatását.

A Bizottság – *engedve a kutatók kérésének* – az első pályázati ciklusban szokásosnál több időt hagy a pályázatok kidolgozásra és beadására. A tematikus témáknál a beadási határidő 2007. április 19-e és június 19-e között szór, de az információs és kommunikációs technológiáknál folyamatos kiírás is megjelent, amelynek első részhatárideje 2008. december 31-e. Az alapkutatások első pályázati felhívására 2007. április 25-ig nyújthatók be pályázatok. Az egyetlen nukleáris kutatási pályázati felhívásra 2007. május 2-ig lehet pályázatot benyújtani. A végső beadási időpontot brüsszeli helyi idő szerint határozták meg, és ezután lehetetlen lesz benyújtani a pályázatot, mert az elektronikus pályázatszerkesztő automatikusan leáll.

A kutatási támogatások elnyerésért kutatási projekt tervezetekkel nemzetközi konzorciumok pályázhatnak, amelynek tagjai személyes ismeretség és elismertség alapján verbuválódnak. Az EU – *néhány kivételtől eltekintve* – a kutatási költségvetésnek csak egy bizonyos hányadát fedezi, tehát a kutatóknak saját kutatási pénzforrásokat is mozgósítaniuk kell. További problémát okoz a pályázóknak, hogy az EU ÁFA-t nem fizet, de a kutatóknak ki kell fizetniük az ÁFA-t, amikor a kutatási pénzeszközöket felhasználják, és ezt gyakran nem tudják visszaigényelni. A magyar kutatók szellemi kapacitása elismert, és az elvárható mértékben be tudnak épülni a nemzetközi konzorciumokba. A FP6 (2002-2006) kutatási programjaiban sajnos viszonylag kevés magyar kutató tudta felvállalni a konzorcium alapítását és adminisztrációját, mert a magyar kutatóhelyek ehhez nem rendelkeznek elég erős adminisztratív és pénzügyi kapacitásokkal. A magyar kutatók eredményességét a FP7 projektjeiben azzal lehetne növelni, (i) ha támogatást kapnának az uniós pályázatokhoz a szükséges saját rész fedezetére, amennyiben a konzorcium nyer; (ii) az ÁFA vissza nem téríthető részét a kormányzat valamilyen forrásból megfinanszírozná, (iii) konzorcium vezetői feladatok ellátása esetén a kutatóintézet segítséget kapna a szükséges adminisztráció biztosításához.

5. Az Európai Unió Versenyképességi és Innovációs Keretprogramja (2007-2013)

Az Európai Tanács lisszaboni ülésén 2000-ben elfogadott stratégia a versenyképesség javítását a politikai figyelem középpontjába helyezte. A gazdasági növekedés elősegítése, a versenyképesség javítása és az elhatározás, hogy Európát a munkahelyteremtés érdekében a beruházások számára vonzóbbá tegyék, sok tennivalót kíván. Az Európai Bizottság ezért 2004 júliusában a 2007-2013 költségvetési évekre vonatkozó javaslataival²¹ összefüggésben javasolta a versenyképességi és innovációs keretprogramot²², melyet 2005 áprilisában fogadott el. A következő pénzügyi perspektíva időtartamához idomuló hét éves keretprogram tervezett költségvetése 4,2126 milliárd euró volt, amely a nettó befizető országok igénye szerint csökkentett költségvetés miatt végül 3,621 milliárd euróra redukálódott. Az összeg magában foglalja a végrehajtásához és célok eléréséhez közvetlenül szükséges előkészítő projektek, a monitoring, az ellenőrzés, a könyvvizsgálatok és értékelés kiadásait is. A Keretprogramot az Európai Tanács és az Európai Parlament közös határozattal²³ fogadta el 2006. október 24-én, és az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2006. november 9-én hirdették ki.

A keretprogram legfontosabb céljai a vállalkozások – és különösen a kis- és középvállalkozások – versenyképességének növelése; az innováció – beleértve az öko-innovációt – támogatása; a versenyképes, innovatív és integrált információs társadalom fejlődésének felgyorsítása; az energiahatékonyság, valamint az új és megújuló energiaforrások kiterjedtebb hasznosításának támogatása valamennyi ágazatban (beleértve a közlekedést is).

5.1 A CIP felépítése és szerkezete

A Versenyképességi és Innovációs Keretprogram (CIP) javaslata számos közösségi politikát érintve több meglévő, konkrét programot foglal össze egyetlen, hárompillérű keretbe:

5.1.1 A Vállalkozási és innovációs program

Tervezett költségvetése 2.166 millió euró, ebből maximum 430 millió jut az öko-innovációra. A vállalkozási és innovációs program a vállalkozásra, a kis- és középvállalkozások támogatására, az ipari versenyképesség növelésére és az innováció gyorsítására vonatkozó tevékenységeket foglalja magába. Különösen a kis- és középvállalkozásokat célozza meg a csúcstechnológiával működő vállalkozásoktól kezdve a hagyományos mikro- és családi vállalkozásokig, amelyek a vállalkozások nagy többségét jelentik Európában. Magába foglalja az ipari és a szolgáltatási ágazatokat, ösztönzi a vállalkozásokat és a potenciális vállalkozókat, és segíti a vállalkozási szellem kialakulását.

Az erős versenypiaci nyomás a gazdaságban elengedhetetlen a vállalatok számára, hogy azok folyamatosan készek legyenek az innovációra és a kutatás-fejlesztésre. Az innováció olyan

²¹ COM(2004) 487 Communication from the Commission: Financial Perspectives 2007-2013

²² COM(2005) 121 fin: Javaslat az Európai Parlament és a Tanács határozata a versenyképességi és innovációs keretprogram (2007–2013) létrehozásáról. Brüsszel, 2005. április 6.

²³ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1639/2006/EK HATÁROZATA a versenyképességi és innovációs keretprogram (2007–2013) létrehozásáról. Az Európai Unió Hivatalos Lapja, L 310/15, 2006.11.9.

üzleti folyamat, amely összekapcsolódik az új termékekre, szolgáltatásokra és üzleti folyamatokra vonatkozó piaci lehetőségek kiaknázásával. Ez szoros kapcsolatban van a kockázatvállalás és az új ötletek piacon való kipróbálásának hajlandóságával, ezért a kockázati tőkéhez való hozzáférés rendkívül fontos. A nem kielégítő innováció az egyik lényeges oka Európa csatlóságot keltő gazdasági növekedésének. A Vállalkozási és Innovációs Program ezért horizontális tevékenységeket fog támogatni, hogy fejlessze, bátorítsa és elősegítse a vállalkozások innovációs képességeit (*beleértve az öko-innovációt is*). Ez magában foglalja az ágazat-specifikus innováció, a klaszterek, az állami-magán innovációs partnerség és az innováció-irányítás alkalmazásának előmozdítását. Továbbá hozzájárul a regionális szintű innovációt támogató szolgáltatások biztosításához, különösen a tudás és a technológia nemzetközi átadása, valamint a szellemi és ipari tulajdonjogok kezelése területén.

5.1.2 Az Információs és Kommunikációs Technológiák támogatásának programja

Tervezett költségvetése 728 millió euró lett. Az innovációs és kommunikációs technológiák (ICT) alkalmazása mind a magán-, mind az állami szektorban kulcsfontosságú eszköz az innovációs teljesítmény és a versenyképesség fejlesztésében. Az információs és kommunikációs technológiák adják a tudásalapú gazdaság gerincét, emellett az intézményi változás és az innováció katalizátorai is. A gyorsan növekvő szektorokban az információs és kommunikációs technológiák minden termék és szolgáltatás hozzáadott értékének jelentős és egyre növekvő részét teszik ki.

A program az egyik eszköze lesz az „i2010: Európai Információs Társadalom” elnevezésű új kezdeményezés²⁴ megvalósításának, amit a Bizottság 2005. februárjában fogadott el. A program ösztönözni fogja az információs és kommunikációs technológiák polgárok, üzleti vállalkozások és kormányok által történő szélesebb körű alkalmazását, és megcélozza az innovációs és kommunikációs technológiákba való állami beruházás fokozását. A program épít az eTen, az eContent és a MODINIS programokból gyűjtött tapasztalatokra, miközben fejleszti az ezek között meglévő szinergiákat és azok hatásait. A program támogatja az egységes európai információs tér kialakítását, valamint az információs termékek és szolgáltatások belső piacának erősítését. Ösztönzi az ICT szélesebb körű használatát és az abba történő beruházásokat a közérdekű területeken hatékonyabb és hatásosabb szolgáltatások kialakítása, valamint az életminőség javítása érdekében. A program foglalkozik az európai digitális tartalom piaca felaprózódásának kérdésével, az online európai tartalom készítésének és terjesztésének előmozdításával, valamint Európa kulturális és nyelvi sokszínűségének támogatásával, és 2008-tól kezdődően pedig továbbviszi a Tanács és az Európai Parlament által nemrég elfogadott eContentplus programot.

5.1.3 Az „Intelligens energia – Európa” program

Tervezett költségvetése 727 millió euró. Az „Intelligens energia – Európa” program (2003-2006)²⁵ a Közösség nem technológiai jellegű programja az energiaágazatban. Célja a nem műszaki jellegű akadályok felszámolása, piaci lehetőségek teremtése és a környezettudatosság növelés. A programot a CIP keretében folytatják és kibővítik. A program három egyedi területre irányul:

²⁴ COM(2005) 229 „i2010 – európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért”

²⁵ 1230/2003/EK európai parlamenti és tanácsi határozat

(i) energiahatékonyság és az energia racionális felhasználása, különösen az épületekben és az iparban (SAVE);

(ii) az új és a megújuló energiaforrások alkalmazása a villamos energia és a fűtés centralizált és decentralizált előállításában, valamint ezek integrálása a helyi környezetbe és az energia-rendszerekbe (ALTENER);

(iii) a közlekedési ágazat energia-specifikus szempontjai, a tüzelőanyagok diverzifikációja, pl. új, fejlesztés alatt álló és megújuló energiaforrásokon keresztül, valamint a megújuló tüzelőanyagok és az energiahatékonyság alkalmazása a közlekedésben (STEER).

Ezenkívül a program támogatást biztosít majd a gazdaság különböző ágazataiban az energiahatékonyságot és a megújuló energiaforrásokat integráló és/vagy a különböző eszközöket és szereplőket egyazon cselekvésben vagy projektben összefogó horizontális kezdeményezésekhez. A program két fő projektípust támogat:

(i) népszerűsítési és terjesztési projektek, amelyek célja a fenntartható energetikai technológiáknak kedvező, általános feltételek előmozdítása, beleértve az igazgatási struktúrákat, az általános környezettudatosságot, a horizontális és a vertikális együttműködést és hálózatokat, valamint a keretszabályozás jobb végrehajtását;

(ii) replikálási projektek, amelyek szisztematikusan előmozdítják a fenntartható energiákhoz kapcsolódó új technológiák alkalmazását.

A CIP összhangban van a strukturális alapokkal, a vidékfejlesztéssel, a 7. Kutatási Keret-programmal, az élethosszig tartó tanulás kezdeményezéssel, valamint a transz-európai hálózatok programmal, és kiegészíti ezeket.

5.2 A CIP kapcsolata a Strukturális alapokkal és a vidékfejlesztéssel

A regionális dimenzió kiemelkedő fontosságú az európai versenyképesség és innováció javítása szempontjából. A Bizottság által javasolt új kohéziós politika azáltal, hogy a versenyképességet és az innovációt a „konvergencia” és a „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzésben a strukturális alapok igénybevételének explicit és központi elemévé teszi, figyelmet fordít az említett területeken mutatkozó tartós regionális egyenlőtlenségekre.

Míg a CIP az említett területeken a legjobb gyakorlatot és kiválósági szintet határozza meg és támogatja, a kohéziós alapokat és az új vidékfejlesztési alapot a nemzeti és regionális hatóságok ideális esetben a fejlődésben lemaradt régióknak az említett kiválósági szintre történő felzárkóztatására, a regionális versenyképesség javítására, az innováció előmozdítására és ezáltal az egyenlőtlenségek csökkentésére használják.

5.3 A CIP kapcsolata az élethosszig tartó tanulás programjával

Az „élethosszig tartó tanulásra vonatkozó integrált cselekvési program”²⁶ elfogadása előmozdítja a vállalkozási hajlamot, támogatja a folyamatos szakképzést, valamint hozzájárul a szervezetek „tanuló szervezetté” válásához.

Az Európai Szociális Alap (ESZA) szintén kiemelten, a dolgozók és a vállalkozások alkalmazkodóképességének növelésére vonatkozó elsőbbségi terület részeként támogatja az élethosszig tartó tanulási rendszereket, különösen a vállalkozások – *ezen belül is a kis- és középvállalkozások* – és a munkavállalók humán erőforrásba történő befektetéseinek előmozdításán keresztül.

5.4 A CIP kapcsolata a transz-európai hálózatokkal

A hálózatokhoz, így a közlekedési, az energia és távközlési transz-európai hálózatokhoz való hozzáférés kulcsfontosságú tényező a kis- és középvállalkozások sikere szempontjából a belső piacon. A CIP megkönnyíti a transz-európai energiahálózatok összekapcsolódását és az azokhoz való hozzáférést.

5.5 A CIP kapcsolata a 7. Kutatási keretprogrammal

Míg a kutatási keretprogram figyelme a kutatásra, technológiafejlesztésre és demonstrációra terjed ki, addig a CIP a – *technológiai és nem-technológiai jellegű* – innovációra összpontosít, amely túl van már az utolsó demonstrációs szakaszon, és készen áll a piaci alkalmazásra. Kiterjed olyan, már meglévő technológiák piaci alkalmazására is, amelyeket új, innovatív módon történő felhasználásra szánunk.

A 7. Kutatási Keretprogram²⁷ nyitott a kis- és középvállalkozások részére, és olyan egyedi intézkedéseket tartalmaz, melyek támogatják a kis- és középvállalkozások saját kutatásait is, valamint a kis- és középvállalkozások számára, mások által végzett kutatásokat. A CIP megnövelt mennyiségű, személyre szabott és felhasználóbarát információt nyújt majd a kis- és középvállalkozásoknak a 7. Kutatási Keretprogramban való részvétellel kapcsolatos lehetőségekről egy páneurópai, decentralizált hálózaton keresztül, amely jórészt az európai tájékoztató központokra és az innovációs közvetítő központokra épül.

Például a 7. Kutatási Keretprogram kockázat megosztási pénzügyi mechanizmusa (RSFF- *Risk Sharing Financial Facility*) alapvetően a jelentős nagyságú kutatási tevékenységekre valamint európai léptékű kutatási infrastruktúrákra irányul, míg a CIP pénzügyi eszközeinek célcsoportját a kis- és középvállalkozások jelentik.

5.6 A CIP végrehajtása

A CIP elérhető lesz az Európai Gazdasági Térség tagországai számára, valamint a tagjelölt országok és a nyugat-balkáni országok számára is. Harmadik országok – *különösen a szomszédos országok vagy az innovációval kapcsolatban a Közösséggel történő együttműködésben*

²⁶ COM(2004)474 Javaslat Európai Parlamenti és Tanácsi határozat az egész életen át tartó tanulás terén egy integrált cselekvési program létrehozásáról

²⁷ COM(2005) 119 Javaslat az Európai Parlamenti és Tanácsi határozat az EK kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó 7. keretprogramjáról (2007-2013)

érdekelte országok – kétoldalú megállapodások alapján társult országgént vehetnek részt a keretprogramban.

A CIP egyes programjai saját irányítóbizottságokkal rendelkeznek, munkaprogramjaikat maguk dolgozzák ki.

Az egyedi programokhoz kapcsolódó egyes feladatokat a Bizottság új ügynökségeken és/vagy a meglévő végrehajtó ügynökségek kiigazításán keresztül, közvetetten igazgatja. Ez különösen az energiaágazaton belül azon projektekre érvényes, amelyek igazgatását és végrehajtását a kibővített „Intelligens Energia Végrehajtási Ügynökség” fogja végezni. A kis- és középvállalkozások részére létrehozott közösségi pénzügyi eszközöket főleg az Európai Beruházási Alap (EIF) igazgatja. A nemzetközi pénzügyi intézményekkel való együttműködésben részt vesznek a nemzetközi fejlesztési bankok, mint például az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) és az Európai Beruházási Bank (EIB).

A végrehajtási eszközök gyakran több programot szolgálnak, miáltal működésük egyértelművé és egyszerűbbé válik a felhasználók számára, elkerülve a több finanszírozási rendszer egyidejű/egymás melletti működését.

A közösségi finanszírozási eszközök elsősorban a hagyományos ágazatokban működő és az információs és kommunikációs technológiák fejlesztésébe, valamint az innovációba és a környezetvédelmi technológiákba befektető kis- és középvállalkozásokat támogatják.

A vállalkozást és az innovációt támogató szolgáltatások fontos szerepet játszanak a kis- és középvállalkozások számára a közös piac működéséhez és lehetőségeihez kapcsolódó információkhoz való hozzáférés biztosításában, a kis- és középvállalkozásoktól a politika kialakítására és a hatásvizsgálatokra vonatkozó visszacsatolás biztosításában, valamint a vállalkozások határon átnyúló együttműködésének a támogatásában. Támogatják a kutatási programok eredményeinek a kiaknázását, és közvetítői szolgáltatásokat nyújtanak a technológia- és az ismeretátadás, valamint az innovációban résztvevők közötti partnerség kiépítése során.

Az érdekelték közötti hálózatok központi részét képezik a programnak. Ez megkönnyíti az ismeretek és az ötletek áramlását, ami már önmagában rendkívül fontos feltétele az innovációnak.

Jogalapjaival összhangban a program a meghatározott feladatokat arányos módon, a szubszidiaritás alapelvének megfelelően kezeli. A CIP által szabályozott minden terület a tagállamok és a Közösség megosztott felelőssége alá tartozik. A program egyes elemeihez létrehozott irányítóbizottságok biztosítják, hogy a program által támogatott tevékenységek összhangban álljanak a tagállamok prioritásaival. Az arányosságot elsődlegesen az biztosítja, hogy a beavatkozást a piaci zavarok esetén alkalmazzák.

6. A FP7 új „csodafegyver”: a közös technológiai kezdeményezések

Az Európai Unió kutatáspolitikájának egyik legfontosabb célja, hogy 2010-ig a kutatásra fordított kiadásait a jelenlegi szint másfélszeresére, a GDP 3%-ra emelje Európában, melynek kétharmada az ipartól származna. Ehhez a korábinál jóval aktívabb iparpolitikát kell folytatni, ügyelve a nemzeti, a transznacionális és az európai szintű intézkedések egymást kiegészítő jellegére. A célt többek között a köz- és a magánszféra közötti partneri viszonyon (PPP) alapuló közös technológiai kezdeményezések (JTIs) - illetve korábban a hosszú távú kutatási programok meghatározását célzó európai technológiai platformok (ETPs) - segítségével próbálják megvalósítani.²⁸

Az Európai Technológiai Platformok (ETPs) olyan pán-európai kezdeményezések, amelyek európai kutatás hatékonyságát hivatottak javítani, valamint Európa innovációs kapacitását erősíteni. Céljuk, hogy az adott terület kulcsszereplőinek összehozásával kidolgozzanak, majd végrehajtsanak egy kutatási programot, mely megfelel az új kihívásoknak, továbbá biztosítja az európai kutatás-fejlesztés befektetések gyors gazdasági és szociális hasznosulását.²⁹

Az európai technológiai platformok lényegében alulról jövő, önszerveződő kezdeményezések. Az Európai Bizottság 2003 óta megkülönböztetett figyelemmel foglalkozik velük: közvetlen finansziális támogatásban ugyan nem részesülnek, ellenben iránymutatásaival segíti működésüket, és a 7. Kutatási Keretprogramban a már megalakult platformokból választják majd ki a közös technológiai kezdeményezéseket (JTIs). Az eddig megalakult, 29 technológiai platformról a következő honlapon bővebb információ található: http://www.cordis.lu/technology-platforms/individual_en.html

A platform az innovációs folyamat minden kulcsszereplőjét bevonja tevékenységébe: az ipar hangsúlyozott vezetésével egy asztalhoz kerülnek az egyetemek, a kutatóintézetek, a hivatalok, az ipari egyesületek, a minisztériumok, a társaságok, a fogyasztók és az oktatás képviselői. A hatékonyabb működés érdekében a platformok munkacsoportokat, tükörcbizottságokat, és más önkéntes *ad-hoc* csoportokat hoznak létre, és ezek munkáját összehangolják. Minden platformnak saját, egyedi munkamódszere van, ami az adott terület jellegétől függ, viszont működésüket egyformán jellemzi az alábbi három lépcsős megvalósítási folyamat:

1. A terület képviselői az ipar irányításával, közösen kidolgozzák elképzeléseiket (*Common Vision*)
2. A szükséges közép- és hosszú távú célok alapján meghatározzák a kutatási stratégiai tervet (*Strategic Research Agenda - SRA*)
3. A kutatási stratégiai terv megvalósításának figyelemmel kísérése

A *kutatási stratégiai terv* (SRA) a következő keretprogram előkészítésében is nagy szerepet játszik majd, hiszen ez a következő kutatási keretprogram tematikus kutatási prioritásai kijelölésének az alapja. A technológiai platformok közül egy alkalmas kritériumrendszer alapján választják ki azokat, amelyek a következő keretprogram idején majd közös technológiai kezdeményezésként működhetnek tovább. A közös technológiai kezdeményezéseknek nagyon

²⁸ Elnökségi következtetések, Brüsszeli Európai Tanács, 2005. márc. 22-23. (7619/1/05)

²⁹ SEC(2005) 800 Report on European Technology Platforms and Joint Technology Initiatives

magas elvárásoknak kell megfelelniük, ezért – *ha számszerűleg nem is, de a gyakorlatban mégis* – számuk korlátozott, ez ösztönzi a versenyt a kulcstechnológiák képviselői között. A kiválasztásnál az alábbi szempontokat veszik figyelembe:

- az európai szintű kezdeményezés hozzáadott értéke;
- a kitűzött cél meghatározásának részletessége és érthetősége;
- az ipar pénzügyi és erőforrásra vonatkozó elkötelezettségének mértéke;
- az ipari versenyképességre és növekedésre gyakorolt hatása;
- a szélesebb körű politikai célkitűzésekhez való hozzájárulás jelentősége;
- mennyire képes további nemzeti támogatás megszerzésére és a jelenlegi vagy jövőbeli ipari finanszírozás fellendítésére,
- a létező eszközöknek a célkitűzés elérésére való alkalmatlansága

A technológiai kezdeményezések a stratégiailag legfontosabb területekre koncentrálnak: új technológiák kifejlesztésére és bevezetésére, melyek egy vagy több ipari szektor radikális változásaira reagálnak; a fenntartható fejlődés biztosítására a különböző politikai célok összehangolásával; a bizonytalan profittal, ám magas gazdasági és szociális potenciállal kecsegtető, új technológiákon alapuló, biztonságos termékekre és szolgáltatásokra; valamint a *high-tech* szektor technológiai áttörésére a jelentős gazdasági fontossággal bíró területeken.

Az európai technológiai platformok eddig elkészült kutatási stratégiai terveit és a fenti szempontokat figyelembe véve, az Európai Bizottság eddig hat területet jelölt ki, melyek alkalmasnak tart a Közös Technológiai Kezdeményezés (JTI) megalapítására:

- hidrogén- és üzemanyagcellák
- repülés és légkiközlekedés
- innovatív gyógyászat
- nano-elektronikus technológiák
- beágyazott számítógépes rendszerek
- globális környezeti és biztonsági megfigyelési rendszerek

A közös technológiai kezdeményezések különböző jellegű és különböző összetételű – *magán és állami, európai és nemzeti* – forrásokból származó finanszírozási eszközöket mobilizálnának. Ennek a finanszírozásnak változatos formái lehetnek, és a források odaítélése vagy mobilizálása különféle mechanizmusok útján valósulhat meg. Ilyenek például a keretprogramon keresztül történő támogatás, az Európai Beruházási Bank (EIB) nyújtotta kölcsönök, a kockázati tőke támogatása, stb. Az előzetes elképzelések szerint a JTI költségvetésének mintegy 50%-át fogják finanszírozni közösségi és nemzeti forrásból, a másik 50%-ot az ipar folyósítja. A JTI megalakításnak alapfeltétele, hogy az ipar anyagilag is elkötelezze magát.

A közös technológiai kezdeményezések mindegyik külön egyedi döntés alapján fogják létrehozni, a 7. Kutatási Keretprogram szövege erre tartalmaz ajánlást. A végrehajtó szervezeteket a Szerződés 171. cikkelye alapján tanácsi rendelettel (*Regulation*) fogják megalakítani az Európai Parlamenttel történt konzultáció után.

7. A Strukturális Alapok szerepe a régiók kutatási potenciáljának fejlesztésében a 2007-2013 közötti időszakban

A következő pénzügyi periódus kohéziós politikája a tudást és a növekedést előmozdító innováció feljavítását célozza a következő négy befektetési prioritást alapul véve:

- a vállalkozások valamint a vállalkozások és az állami kutató- és felsőoktatási intézetek közötti együttműködés megerősítése a regionális és transzregionális kiválósági csoportosulások létrehozásának támogatásával;
- a KKV-k kutató- és innovációs tevékenységének támogatása, és azon lehetőség megteremtése, hogy az államilag finanszírozott kutatóintézetekben a KKV-k hozzáférjenek a kutatás, fejlesztést és innovációt érintő szolgáltatásokhoz;
- olyan határokon átívelő regionális és transznacionális kezdeményezések támogatása, melyek célja a kutatási együttműködés és a kutatási kapacitás kiépítésének megerősítése az EU kutatási politikájának elsőbbséget élvező övezeteiben;
- a kutatási és fejlesztési kapacitás kiépítésének megerősítése (*IKT, kutatási infrastruktúra és humán erőforrás*) a jelentős növekedési potenciállal rendelkező övezetekben.

A pénzügyi előirányzat időszakában a Strukturális Alapok „*Konvergencia*” valamint „*Regionális versenyképesség és foglalkoztatás*” megnevezésű célkitűzésein belül kiemelt szerepet kap a kutatás és a technológiafejlesztés, valamint a vállalkozások innovációs tevékenységének támogatása. Az Európai Unió Kohéziós Alapját beépítették a Strukturális Alapokba³⁰, hogy a különböző típusú támogatások között könnyebb legyen összhangot teremteni. A rendelet szerint az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA), a Kohéziós Alap, az Európai Beruházási Bank (EBB) és az egyéb, már létező közösségi pénzügyi eszközök (pl. *Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap, Európai Halászati Alap, stb.*) mindegyike saját eszközeivel megfelelő módon hozzájárul a rendeletben definiált célkitűzések megvalósításához.

A „*Konvergencia*” célkitűzés elsősorban arra irányul, hogy a legkevésbé fejlett tagállamokban és régiókban javítsa a növekedés és a foglalkoztatás feltételeit, a gazdasági és társadalmi változásokhoz való alkalmazkodóképességet, valamint a közigazgatás hatékonyságát, továbbá felgyorsítsa a környezet védelmét és állapotának javítását. Feladata, hogy gyorsítsa az innovációt és a tudásalapú társadalom fejlődését a következő eszközök segítségével:

- a kutatás és technológiafejlődés, innováció és vállalkozó szellem – *ide értve a kutatási és technológiafejlesztési kapacitásokat* – megerősítése
- az infrastruktúrák megerősítése és ezek integrálása az Európai Kutatás Térségbe;
- elsősorban a kis- és középvállalkozásokban végzett kutatásnak és fejlesztésnek, valamint a technológiai transzfernek nyújtott támogatások;
- a kis- és középvállalkozások, a felsőoktatás, valamint a kutatóintézetek és a kutató- és technológiai központok közötti kapcsolatok javítása;
- az üzleti hálózatok fejlesztése;
- a köz- és magánszféra partneri kapcsolatainak erősítése;

³⁰ A TANÁCS 1083/2006/EK RENDELETE (2006. július 11.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről. Az Európai Unió Hivatalos Lapja, 2006.7.31, L 210/25-78

- a kis- és középvállalkozások számára üzleti és technológiai szolgáltatások biztosítása;
- a vállalkozó szellemet, valamint a kis- és középvállalkozások innovációját támogató finanszírozás segítése pénzügyi műveletek révén

A „*Konvergencia*” célkitűzés hatálya alá hat régió tartozik Magyarország hét régiója közül, ezért rendkívül nagy a jelentősége annak, hogy a jövőben a Strukturális Alapok eszközeit a regionális kutatási potenciál fejlesztésére is fel lehet használni.

A "*Regionális versenyképesség és foglalkoztatás*" célkitűzés arra irányul, hogy – a legkevésbé fejlett régiókon kívül – növelje a régiók versenyképességét, vonzerejét és foglalkoztatási rátáját, felkészülve a gazdasági és társadalmi változásokra. Kiemelt céljai:

- a humán tőkébe való beruházás minőségének javítása, az innováció, a tudásalapú társadalom, a vállalkozói szellem előmozdítása, a környezet védelme és állapotának javítása, továbbá az elérhetőség javítása, a munkavállalók és az üzleti vállalkozások alkalmazkodóképességének növelése, illetve a nyitott munkaerőpiac fejlesztése révén;
- a regionális gazdasági fejlődés célkitűzéseire közvetlenül kapcsolódó kutatás és technológiai fejlesztés fokozása az ipari vagy technológiai profilú kompetencia-központok támogatása révén; az ipari kutatás és a technológiai fejlesztés, valamint a KKV-k és a technológiai transzfer elősegítésével; technológiai előrejelzések és a politikák nemzetközi összehangolásának a kidolgozása az innováció elősegítése érdekében; cégek közötti együttműködés és egyesített kutatás és technológiai fejlesztés, az innovációs politikák támogatása;
- az innováció és a vállalkozó szellem ösztönzése a regionális és a helyi gazdaság összes szektorában, az új vagy tökéletesített termékek, folyamatok és szolgáltatások KKV-k által történő piaci bevezetésének a támogatása; az üzleti hálózatok és csoportosulások támogatásával; a pénzalapokhoz való hozzájutás megkönnyítésével a KKV-k számára; a vállalatok, a megfelelő harmadfokú oktatási és a kutatóintézetek közötti együttműködési hálózatok elősegítése; a KKV-k hozzáféréseinek megkönnyítése az üzlettámogatási szolgáltatásokhoz és a „tisztább” és innovatív technológiák KKV-kbe való integrálásának a támogatása;
- a vállalkozó szellem elősegítése, különösképpen az új ötletek gazdasági felhasználásának megkönnyítésével, és az új cégek létrehozásának kedvező körülmények kialakításával, a megfelelő harmadfokú oktatási és a kutatóintézetek és a már létező cégek révén;
- azon pénzügyi műveletekhez szükséges eszközök és inkubációs létesítmények létrehozása, amelyek előmozdítják a KKV-k kutatási és technológiai fejlesztési kapacitását, és bátorítják a vállalkozó szellemet és az új üzleti lehetőségek kialakulását, és főleg az intenzív tudásra alapuló KKV-k létrehozását.

Ebbe az un. *phasing-in* csoportba még bekerül a Közép-Magyarországi Régió, így Budapest és térsége is részesülhet a regionális foglalkoztatást és a versenyképesség javítását támogató akciókból.

Az „*európai területi együttműködés*” célkitűzés arra irányul, hogy erősítse a határokon átnyúló együttműködést közös helyi és regionális kezdeményezések útján, a transznacionális együttműködést az integrált területi fejlődéshez vezető, a közösségi prioritásokhoz kapcsolódó intézkedések révén, valamint az inter-regionális együttműködést és tapasztalatcserét a megfelelő területi szinten. A következő programokat lehet végrehajtani:

- a megfelelő harmadfokú oktatási és a kutatóintézetek, valamint a kis- és középvállalkozások közötti hálózatok létrehozása;
- kapcsolatteremtés annak érdekében, hogy javuljon a tudományos ismeretekhez való hozzáférés, a kutatási és fejlesztési létesítmények, valamint a kutatási és fejlesztési kiválóság nemzetközi központjai közötti technológiai transzfer; a technológiai transzferrel foglalkozó intézmények megduplázása;
- olyan egyesített pénzügyi eszközök kifejlesztése, melyek a kis- és középvállalkozásokban folyó kutatásokra és fejlesztésekre irányulnak, és azok támogatására szolgálnak.

Előbbieket kiegészítve az Európai Szociális Alap (ESF) olyan projekteket is képes támogatni, amelyek az egész életen át tartó tanulás révén fokozzák a dolgozók, a vállalatok és a vállalkozók alkalmazkodóképességét, elősegítik a vállalatok és kis- és középvállalkozások humán erőforrásokba történő fokozottabb befektetését, és azokat, amelyek a munkaszervezés innovatív és termelékenyebb formáinak kigondolásával és elterjesztésével foglalkoznak.

A „*Konvergencia*” célkitűzés keretében az ESF olyan cselekvéseket is támogathat, melyek kiszélesítik és tökéletesítik a humán erőforrásokba történő befektetéseket, különösképpen az oktatási és képzési rendszerek reformjai nyomán, de idetartozik az oktatásban és a képzésben való fokozottabb részvétel, a kutatáshoz és az innovációhoz szükséges emberi potenciál kinevelése is, elsősorban a posztgraduális tanulmányok és a kutatók továbbképzése révén.

A támogatás alapelveivel összhangban az alapok által biztosított támogatás kiegészíti a nemzeti intézkedéseket – *beleértve a regionális és helyi szintű intézkedéseket is* – úgy, hogy közben beépíti ezekben az intézkedésekbe a közösségi prioritásokat is. Ennek az összhangnak és kiegészítő jellegnek különösen a kohézióra vonatkozó közösségi stratégiai iránymutatásokban, a nemzeti stratégiai referenciakeretekben és az operatív programokban kell megmutatkoznia.

Az alapok által társfinanszírozott támogatás célzottan a versenyképesség és a munkahelyteremtés előmozdításának uniós prioritásaira irányul, kiemelt témái: a kutatás és technológiafejlesztés, innováció és vállalkozás; információs társadalom; közlekedés; energia; környezetvédelem és kockázat-megelőzés; valamint a munkahelyhez jutás elősegítése és tartóssága és az emberi tőke fejlesztése.

Az alapok tevékenységének és az általuk támogatott tevékenységeknek összeegyeztethetőnek kell lenniük a többi közösségi politikával és összhangban kell lenniük az összes közösségi jogszabállyal.

A közösségi intézkedéseknek ki kell egészíteniük a tagállamok által végrehajtott intézkedéseket, vagy törekedniük kell az azokhoz történő hozzájárulásra. Erősíteni kell az együttműködést a különböző típusú partnerek – *különösen a regionális és helyi hatóságok* – részvételére vonatkozó szabályozásokkal, teljes mértékben figyelembe véve a tagállamok intézményi szabályozásait.

A többéves programozás célja az, hogy megvalósítsa az alapok célkitűzéseit a szükséges pénzügyi források rendelkezésre állásának és a Közösség és a tagállamok együttes intézkedései tekintetében az összhangnak és a folytonosságnak a biztosításával.

Sajátos jellemzőik figyelembevételére érdekében egyszerűsíteni kell a strukturális alapok programozását és kezelését azáltal, hogy előírják, hogy az operatív programokat vagy az ERFA vagy az ESZA finanszírozza, mivel ezek bármelyike képes kiegészítő jelleggel és korlátozott mértékben finanszírozni olyan intézkedéseket is, amelyek a másik alap hatálya alá tartoznak.

A Tudományos és Műszaki Kutatási Bizottság (CREST) Ad-hoc Munkacsoportja és a Bizottság illetékes osztályának munkatársai közös munkával útmutatót³¹ dolgoztak ki a Strukturális Alapok kutatási célú felhasználásának elősegítése érdekében a régiókban. Az útmutatót a Versenyképességi Tanács 2007. június 25-i luxembourgi ülésén elfogadott tanácsi következtetések segítségével a tanácsi dokumentumok rangjára emelték. Az előkészítő munkában részt vett Dr. Güntner Péter, másodállású nemzeti szakértő, az NKTH munkatársa is.

---

³¹ Report from CREST: "How to make better coordinated use of Structural Funds and the Framework Programme to support R&D" 10414/07 RECH 181 COMPET 189 FSTR 12

8. A Tét Attasé egyéb tevékenysége és a munkavégzés feltételei

8.1 A Tét attasé egyéb tevékenysége

A beszámolási időszakban rendszeresen részt vettem a G-13 Kutatási Munkacsoport, valamint a G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoport brüsszeli ülésein. Az üléseken az EKTB-n egyeztetett mandátum alapján végrehajtott felszólalásaimmal közvetítettem magyar álláspontot, és számos hozzászólással segítettem a kompromisszumok kialakítását a vitatott témákban. Az ülésekről készített gyors jelentéseimet elektronikus úton küldtem meg a Külügyminisztérium (KÜM), a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM), valamint a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) vezetőinek és illetékes munkatársainak. A mandátumok kialakítását a gyorsjelentésekben leírt javaslatokkal, valamint szükség esetén telefonon keresztül, személyes konzultációkkal segítettem.

A beszámolási időszakban a magyar delegáció tagjaként részt vettem a Versenyképességi Tanács valamennyi ülésén Brüsszelben és Luxembourgban. A Versenyképességi Tanács üléseinek kutatási témájú napirendi pontjai vitájáról készített feljegyzéseim bekerültek a nagyköveti jelentésekbe. Nem tudtam részt venni a Versenyképességi Tanács kihelyezett informális ülésén Jyväskylä-ban, Finnországban, valamint a Würzburgban, Németországban megrendezett informális ülésen sem.

A beszámolási időszakban rendszeresen részt vettem a Coreper-1 üléseinek kutatási témájú napirendi pontjainak vitáján, és segítettem Dienes-Oehm Egon nagykövet úr munkáját. A kutatási témájú napirendi pontok vitájáról készített feljegyzéseim bekerültek a nagyköveti jelentésekbe.

Lehetőség szerint részt vettem az Európai Parlament ITRE Bizottságának kutatási ügyekkel foglalkozó ülésein, valamint jelen voltam az Európai Parlament plenáris ülésén, amelyen nyílt szavazással elfogadták a 7. Kutatási Keretprogram, valamint a 7. Euratom Kutatási keretprogram kompromisszumos módosításait.

A finn elnökség meghívására részt vettem a G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoport, valamint a CREST Bizottság 2006. július 4-e és 8-a között Joensuu-ban, Észak-Karéliában megrendezett kihelyezett ülésén.

A német elnökség meghívására vettem a G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoport, valamint a CREST Bizottság 2007. május 6-a és 8-a között Essenben megrendezett kihelyezett ülésén.

A beszámolási időszakban esetenként részt vettem az Európai Bizottság Tudományos és Technológiai Bizottsága (CREST) ülésein, valamint néhány alkalommal az Európai Együttműködés a Tudományos és Műszaki Kutatások Terén (COST) vezető testületének ülésein. Az NKTH elnökének javaslata alapján előkészítettük az új COST akciók nemzetközi megállapodásainak aláírását. A nagykövetek aláírása után futárpostával juttattuk el a Külügyminisztériumba azoknak a nemzetközi megállapodásoknak az eredeti példányait, amelyekhez Magyarország is csatlakozott.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem felkérésére 2006. október 25-én előadást tartottam az Európai Unió kutatáspolitikájáról, valamint a 7. Kutatási Keretprogram és a 7. Euratom Kutatási

Keretprogram előkészítésének helyzetéről az egyetemi oktatók és a doktorandusz hallgatók részére Sopronban.

Gurmai Zita európai parlamenti képviselő asszony felkérésére 2006. november 23-án előadást tartottam a 7. Kutatási Keretprogram előkészítésének helyzetéről Magyarország Állandó Képviseletén Brüsszelben magyar egyetemi oktatók és a doktorandusz hallgatók látogató csoportja részére.

Az Észak - Alföldi Régió Brüsszeli Képviselet munkatársainak felkérésre „FP7 at a Glance” címmel angol nyelven vitaindító előadást tartottam 2006. december 6-án a Képviselet „*Információ és kapcsolatépítés, egy sikeres felkészülés a 7. Kutatási Keretprogramra*” című szemináriumán³².

Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpont Főigazgatósága (DG JRC) meghívására részt vettem a Közös Kutatóközpont Nagy-fluxusú Kísérleti Reaktor Intézetébe (*Petten, Hollandia*) a tagországok, társult és tagjelölt országok tudományos attaséi számára szervezett intézetlátogatáson 2007. április 19-20-án.

A finn és a német elnökség időszakában számos tudományos konferencián, workshopon és szemináriumon vettem részt. Kiemelkedő jelentőségű volt a 7. Kutatási Keretprogram nyitó konferenciája, amit „*Today is the Future*” címmel 2007. március 7-én rendeztek meg Brüsszelben.

A beszámolási időszakban figyelemmel kísértem a tagországok IGLO szervezetbe tömörült brüsszeli kutatási kapcsolattartó irodáinak működését, és esetenként részt vettem rendezvényeiken (*pl. SwisCore, stb.*)

A beszámolási időszakban az Európai Bizottság Kutatási Főigazgatósága számos vezetőjével és tisztviselőjével jó személyes kapcsolatot építettem ki. Ez a kapcsolatrendszer segít abban, hogy megfelelő időben és megbízható információt kapok fontos eseményekről, valamint tájékoztatásul megküldenek munkaközi anyagokat és belső dokumentumokat.

Munkám során a beszámolási időszakban egyes szakkérdésekben – *kiemelten az egészségügyi kutatások, az atomenergia kutatások, a biotechnológia, a környezetvédelmi kutatások, a mezőgazdasági kutatások, az informatika és a biztonsági kutatások területén* – rendszeresen kooperáltam szakattasé kollégáimmal az Állandó Képviseleten, valamint az itthoni intézményekkel és hivatalokkal tartottam a kapcsolatot.

8.2 A munkavégzés feltételei

Munkámat Dienes-Oehm Egon nagykövet úr szakmai irányításával végeztem a beszámolási időszakban, akitől munkám eredményes ellátásához minden segítséget megkaptam. A Coreper-1 üléseire, valamint a Versenyképességi Tanács üléseire való felkészülést Stelbaczky Tibor úr, Mertens-diplomata koordinálta, munkakapcsolatunk mindvégig kiváló és eredményes volt.

---

³² Seminar on Information and Partnership building, a successful preparation for the 7th Framework Programme. Representation of the Észak-Alföld Region of Hungary in Brussels, Brussels, 6th December 2006

Az Állandó Képviselő irodaházában a munkavégzés feltételei jók. A központi elhelyezkedés nagymértékben megkönnyíti részvételünket a tanácsi munkacsoportok ülésein, valamint más hivatalos rendezvényeken. Az Európai Tanács zárt láncú információs hálózata segítségével a megfelelő időben valamennyi dokumentumhoz hozzájutunk. Egyre több dokumentum magyar fordítása készül el megfelelő időben, de a fordítások szakmai színvonala esetenként kifogásolható. Az irodám munkavégzésre minden szempontból alkalmas: légkondicionált, bútorzata korszerű. Az informatikai háttér kiváló: az Állandó Képviselő helyi hálózatán kívül az Európai Tanács titkosított hálózata is elérhető. Az Állandó Képviselő által biztosított 128 MB kapacitású pen-drive adattárolók sajnos rettenetesen elavultak, ezeket nagyobb kapacitású, korszerű eszközökre kellene cserélni: ma már a 8.0 GB kapacitás is elérhető, a 4.0 GB kapacitású pedig egyáltalán nem drága.

Sajnos, elég sok problémánk van az első emeleten elhelyezett Minolta Pi6500e típusú fénymásoló és nyomtató berendezéssel. Gyakran meghibásodik, és a szerelőre várva hosszú időn keresztül – és nagy idővesztéssel – csak más emeleten tudjuk elvégezni a sürgős másolási munkát és a szkennelést. Javaslom, hogy a gyengélkedő Minolta Pi6500e másológépet az első emeleten cseréljék ki megbízhatóbb típusra. A típusválasztásnál legyen szempont, hogy ne csak képfájlként lehessen vele szkennelni, hanem karakterfelismerő képessége is legyen. A jelentések megírásánál, illetve dokumentumok egyes részeinek a további munkában való felhasználásánál ez nagyon fontos lenne, és nagyon gyorsítaná munkánkat.

A kormányátalakítás során az európai ügyek koordinációja visszakerült a Külügyminisztériumba. Munkakapcsolatom az átszervezés után is kifogástalan és hatékony volt Iván Gábor államtitkár úr kabinetjével és illetékes munkatársaival. A tanácsi munkacsoportok üléseiről készített jelentéseimet és más fontos dokumentumokat rendszeresen megküldtem az Európai Igazgatóságra is, és tőlük a megfelelő irányítást és az esetleg szükséges visszajelzést mindig megfelelő időben megkaptam.

A tudományos ügyek diplomáciai irányítását az átszervezés előtt Mezei István főosztályvezető-helyettes úr és munkatársai végezték a KÜM Sajtó, Kulturális és Tudományos Főosztályán. A kutatási ügyek az átszervezés során a Nemzetközi Fejlesztési, Együttműködési, Gazdaság- és Tudománydiplomáciai Főosztályra (NEFE-GTO) kerültek át. A tudományos ügyek koordinálását 2007. áprilisától Takács István főosztályvezető úr, korábbi washingtoni TÉT attasé vette át. Mindkét vezetővel és munkatársaikkal is jó munkakapcsolatom volt, minden szükséges információt és segítséget a megfelelő időben megkaptam.

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatalban a beszámolási időszakban az európai ügyek koordinálását Gulyás Ágnes főosztályvezető asszony végezte. Vele és munkatársaival a munkakapcsolat jó, a tárgyalási álláspontokat és a szükséges szakmai irányítást mindig megfelelő időpontban megkaptam.

A beszámolási időszakban 4 órás részmunkaidős munkaszerződés bázisán Széll Éva asszisztens segítette munkámat. Feladatait a tőle elvárható szorgalommal és jó színvonalon végezte. Munkájára nagy szükség volt, mert gyakran párhuzamos üléseken kell a TÉT attasénak részt vennie (pl. ha a Munkacsoport ülésének időpontja egybe esik az EP ITRE Bizottságának ülésével, stb.). Ezen kívül figyelte és referálta a megjelenő dokumentumokat, előkészítette a hírlevél cikkeket, és segített az adminisztrációban is. Sajnos, Széll Éva megbízatása 2007. június 30-án megszűnt, mert teljes munkaidejű állást kapott az Európai Bizottságnál.

9. Javaslatok, ajánlások

1. Javaslom, hogy az NKTH, valamint a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium európai koordinációval foglalkozó osztályait további munkatársakkal erősítsék meg a kutatás területén, mert magyar elnökségre való felkészülés megkezdése miatt a munkamennyiség várhatóan jelentősen növekedni fog a következő években. Az osztályoknak többek között képesnek kell lenniük más tagországokkal egyeztetett tárgyalási álláspontok gyors előkészítésére angol nyelven, valamint elemzések elvégzésére, továbbá a kutatásban érintett más szaktárcákkal egyeztetett magyar álláspont kialakítására.
2. Javaslom, hogy az NKTH, valamint a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium európai koordinációval foglalkozó csoportjának kutatási ügyekkel foglalkozó munkatársai építsenek ki személyes kapcsolatokat a jelenlegi portugál elnökség, valamint a következő szlovén, francia, cseh, svéd, spanyol és belga kutatási minisztériumok azon munkatársaival, akik a tárgyalási mandátumok előkészítésével foglalkoznak. A személyes kapcsolatok lehetővé tennék a gyors és hatékony információcserét, valamint közös álláspontok kialakítását, ami nagymértékben javíthatná a magyar érdekek érvényesítését az Európai Unió döntés előkészítő munkájában.
3. Javaslom, hogy a hosszabb időn keresztül futó nagyon speciális témákhoz (*így különösen a termonukleáris fúziós kísérleti atomreaktor, összejt kutatás, nanotechnológiák, egészségügyi kutatások, űrkutatás, biztonsági kutatások, stb. témákban*) a szakterület kiváló személyiségeiből (*témánként maximum két-három fő*) szakmai konzultációs csoportokat szervezzenek. A szakértők közreműködnének a NKTH és a GKM munkatársaival a tárgyalási álláspontok kidolgozásában, és szükség esetén konzultációval segítenék a Tét attasé felkészülését.
4. Javaslom a brüsszeli magyar kutatási kapcsolattartó (*korábbi nevén HunOR*) iroda újjászervezését, valamint működési feltételeinek hosszú távú biztosítását. A kapcsolattartó irodára igen nagy szükség van a rendszeres kapcsolattartásban a Bizottság munkatársaival, továbbá specifikus információ közvetítésében a hazai kutatóhelyekre, a nemzetközi partnerkapcsolatok kiépítésében a kutatóhelyek között, valamint jó értelemben vett lobbi-tevékenység folytatására a pályázati mechanizmusban. Egy kis létszámú, de hatékonyan működő kapcsolattartó iroda nagymértékben javíthatná a magyar kutatóhelyek részvételének eredményességét az Európai Unió kutatási programjaiban.
5. Javaslom, hogy a FP7 Programbizottságaiba kinevezett magyar (PC) tagok, valamint a nemzeti kapcsolattartók (NCP) tájékoztatásul másolatban küldjék meg jelentéseiket a Tét attaséknak.
6. Javaslom, hogy a különböző nemzetközi szervezeteknél, valamint az európai szervezeteknél és a különböző európai munkacsoportokban dolgozó magyar képviselők (*így különösen a magyar PC és NCP tagok, valamint az INTAS, COST és EUREKA, stb. képviselők*) rendszeresen küldjék meg jelentéseik másolatát a brüsszeli Tét attasénak tájékoztatásul.
7. Javaslom, hogy - *elsősorban az Európai Unió tagországaiban dolgozó* – Tét attasék jelentéseit a brüsszeli Tét attasé is kapja meg másolatban. A brüsszeli Tét attasé megküldi jelentéseinek másolatait kollégáinak, de ez az információs kapcsolat jelenleg teljesen egyoldalú.

8. Javaslom, hogy valamennyi TÉT attasé részére az otthoni kapcsolattartását elősegítő adatbázis és levelezési címlista készüljön, amelyet rendszeresen karban tartanak, és havi rendszerességgel eljuttatnak a TÉT attasékhoz. Az adatbázisnak tartalmaznia kell a társmiszteriumok tudományos/kutatási ügyekben illetékes kapcsolattartóinak, az egyetemek és főiskolák kutatási ügyekben illetékes vezetőinek, az ipari kutatóhelyek vezetőinek, a tudományos szervezetek vezetőinek, az innovációs szervezetek vezetőinek, valamint a régiók kutatási ügyekben illetékes munkatársainak, stb. adatait, postacímét, telefonszámait és e-mail címét.

9. Javaslom, hogy a magyar tudomány nemzetközi és európai elismertségének növelése érdekében a Budapesten 2007. november 8-10-én a Magyar Tudományos Akadémia gondozásában megrendezésre kerülő World Science Forum rendezvényre hívják meg az Európai Bizottság elnökét, az Európai Parlament elnökét, valamint a Versenyképességi Tanács soros elnökét, a portugál José Mariano Gago minisztert.

10. Javaslom, hogy a magyar tudomány népszerűsítése, valamint a magyar kutatásszervezés megismertetése céljából készüljenek hagyományos és elektronikus kommunikációs anyagok angol, francia és német nyelven.

11. Magyarország 2011 első felében lesz az Unió soros elnöke. A magyar elnökség időszakában a tudomány területén az Állandó Képviselőlet szakattaséjának elnökölnie kell a G-14 Kutatási Munkacsoport, valamint a G-15 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoport ülésén, és már a megelőző spanyol és belga elnökségek idején aktívan részt kell vennie az irányító munka előkészítésében. Az elnökség idején két tudományos attaséra, továbbá egy asszisztensre és egy titkárnőre lesz szükség. Az elnökség eredményes ellátásához személyes alkalmaság, nagy tapasztalat, hitelesség, tekintély, valamint több éves felkészülés szükséges, ezért javaslom szakattasék és a kisegítő személyzet mielőbbi kiválasztását, és a felkészítés megkezdését.

Brüsszel, 2007. július 18.

Dr. Szendrődi László
tanácsos
tudományos és technológiai (TÉT) attasé